

Perttu Pajunen

METSÄTALOUSINSINÖÖRI (ylempi AMK)

Tutkinnon tunnettuus ja tutkinnon suorittaneet
työelämässä

Opinnäytetyö
Metsätalouden liiketoiminnan koulutusohjelma

Huhtikuu 2016

MAMK

University of Applied Sciences

KUVAILULEHTI

 MAMK University of Applied Sciences	Opinnäytetyön päivämäärä 15.4.2016
Tekijä(t) Perttu Juhani Pajunen	Koulutusohjelma ja suuntautuminen Metsätalouden ylempi amk-tutkinto Metsätalouden liiketoiminnan koulutusohjelma
Nimeke Metsätalousinsinööri (ylempi AMK) - Tutkinnon tunnettuus ja tutkinnon suorittaneet työelämässä	
Tiivistelmä <p>Metsätalousinsinööri (ylempi AMK) tutkinto on ollut mukana Mikkelin ammattikorkeakoulun tutkintovaihtoehtona vuodesta 2008 lähtien. Metsätalousinsinöörin (ylempi AMK) tutkinnon suorittaneita oli vuoteen 2015 mennessä koko maassa 71 henkilöä, joista 42 valmistui Mikkelin ammattikorkeakoulusta (Tilastokeskus 2016). Se, että tutkinto on suhteellisen uusi ja tutkinnon suorittaneita ei ole vielä kovin monta, asettaa sille haasteita tunnettuuden ja arvostuksen suhteen, jotta tutkinto saisi vakiintuneen paikan ylempänä korkeakoulututkintona myös metsäalalla.</p> <p>Ammattikorkeakoulututkintoja on aina pidetty työelämäläheisinä tutkintoina. Ylempien ammattikorkeakoulututkintojen on tarkoitus vahvistaa tätä ajattelua. Tämä edellyttää sen, että koulutusohjelmien sisällöt suunnitellaan niin, että ne vastaavat mahdollisimman kattavasti työelämän osaamistarpeisiin.</p> <p>Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää Mikkelin ammattikorkeakoulun osalta, kuinka hyvin metsätalousinsinööri (ylempi AMK) tutkinto on työelämässä tunnettu ja kuinka tutkinnon suorittaneet ovat sijoittuneet työelämään sekä millaista osaamista työnantajien mielestä metsätalouden liiketoiminnan koulutusohjelman sisällössä tulee painottaa. Tutkinnon suorittaneilta selvitettiin muun muassa tyytyväisyyttä opintojen sisältöön, mitkä olivat syyt heidän koulutukseen hakeutumiselle, millaisiin työtehtäviin he ovat sijoittuneet ja kuinka he näkevät tutkinnon vaikutuksen omaan työhönsä. Tutkimuksen aineisto kerättiin lähettämällä sähköiset kyselyt sekä työelämän edustajille että tutkinnon suorittaneille.</p> <p>Tutkimuksen tuloksena selvisi, että metsätalousinsinööri (ylempi AMK) tutkinnosta ovat työnantajat kyllä kuulleet, mutta sen tarkempi tunteminen ei ole vielä ole kovin korkealla tasolla. Pääasialliseksi syyksi koulutukseen hakeutumiselleen tutkinnon suorittajat kertoivat halun kehittää ja lisätä omaa alan asiantuntijuutta. Tutkinnon sisältöön ja sen vaikutukseen työelämäosaamisen kehittymiseen oltiin yleisesti erittäin tyytyväisiä. Metsätalousinsinööri (ylempi AMK) tutkinnon uskotaan parantavan työmarkkina-asemaa ja lisäävän uralla etenemisen mahdollisuuksia.</p> <p>Mikkelin ammattikorkeakoulu on onnistunut hyvin rakentaessaan metsätalouden liiketoiminnan koulutusohjelman sisältöä. Metsätalousinsinööri (ylempi AMK) tutkinto vastaa monelta osin niin työelämän edustajien kuin tutkinnon suorittaneidenkin ajatuksiin tämän päivän osaamistarpeista, joita vaativissa asiantuntijatehtävissä edellytetään. Tutkimuksen mukaan työnantajien edustajat odottavat metsätalouden liiketoiminnan koulutusohjelmalta syvempää substanssiosaamista, talousosaamista, markkinointi- ja viestintä osaamista, johtamisosaamista sekä palvelu- ja myyntiosaamista.</p>	
Asiasanat (avainsanat) Tunnettuus, kouluttautuminen, urakehitys, markkinointi, työelämäosaaminen	
Sivumäärä 47 s. + liit. 7 s.	Kieli Suomi
Huomautus (huomautukset liitteistä)	
Ohjaavan opettajan nimi Pasi Pakkala Yliopettaja	Opinnäytetyön toimeksiantaja Mikkelin ammattikorkeakoulu Metsätalouden laitos

DESCRIPTION

	Date of the bachelor's thesis 15 April 2016
Author(s) Perttu Juhani Pajunen	Degree programme and option Business Operations in Forestry
Name of the bachelor's thesis Master's Degree in Natural Resources – Awareness of the degree and graduates in working life	
Abstract <p>It has been possible to complete a Master's Degree in Natural Resources at Mikkeli University of Applied Sciences since 2008. By the year 2015 altogether 42 persons had graduated from the program. Because the degree is relatively new there are not yet many graduates.</p> <p>Bachelor's degrees have always been considered to have a close connection to working life. Master's degrees are aiming at reinforcing this thinking. This requires designing the degree programs so that they correspond to the needs of working life in the best possible way.</p> <p>The aim of this study was to determine how well the degree was known in working life, how graduates were employed and what kind of skills should be emphasized in the degree programme from the viewpoint of the employers. The graduates were questioned about their contentment with the degree, the reasons for attending the training and how they found the degrees's influence on their working live. The data of this study was collected by electronic polls which were sent both employers and graduates.</p> <p>The result of the study showed that the employers had heard about the degree but did not know it yet very thoroughly. For the graduates the primary reason for attending the program was to develop and enhance their own expertise in the field of work. Mostly they were very content with degree and its effect on the development of their working life skills. The graduates also expected the degree to improve their status at the labour market and to increase their opportunities for career progress.</p> <p>Mikkeli University of Applied Sciences has been very successful in building the contents of the Degree programme in Business operations in forestry. In many ways the Master's degree in natural resources correspond to the skills required in expert duties of forestry. The employer's representative's hopes for the program in the future are deeper knowledge of the substance, economic know-how, marketing and communication skills as well as skills in management, service and sales.</p>	
Subject headings, (keywords) Awareness, education, career development, marketing, workplace skills	
Pages 47 p. + app. 7 p.	Language Finnish
Remarks, notes on appendices	
Tutor Pasi Pakkala Principal Lecturer	Bachelor's thesis assigned by Mikkeli University of Applied Sciences Forestry Department

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO.....	1
2	YLEMPI AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO.....	2
2.1	Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon historiaa.....	2
2.2	Ylemmälle ammattikorkeakoulututkinnolle asetetut vaatimukset ja työelämälähtöisyys.....	3
2.3	Metsätalousinsinöörin ylempi ammattikorkeakoulututkinto Mikkelin ammattikorkeakoulussa.....	4
2.4	Osaamistarpeiden muutos metsäalalla.....	6
3	YLEMMÄN AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINNON VAIKUTUS TUTKINNON SUORITTANEIDEN TYÖURAAAN.....	6
3.1	Aikuiskoulutus ja elinikäinen oppiminen.....	6
3.2	Kouluttautuminen työllistyvyyden keinona.....	8
3.3	Koulutukseen hakeutumisen syitä.....	9
3.4	Urakehityksen suuntautumistyyppjä.....	11
3.5	Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon vaikutus urakehitykseen.....	12
4	KOULUTUSPALVELU PALVELUTUOTTEENA.....	15
4.1	Mitä palvelu on?.....	15
4.2	Palveluiden markkinointi.....	15
4.3	Koulutuspalveluiden markkinointi.....	17
4.4	Palvelun laadun arviointi.....	19
5	AINEISTO JA MENETELMÄT.....	21
5.1	Kvantitatiivinen tutkimus.....	21
5.2	Tutkimuksen kohderyhmät ja rajaus.....	22
5.3	Tutkimuksen toteutus ja kyselylomakkeet.....	23
5.4	Työnantajien taustatiedot.....	25
5.5	Tutkinnon suorittaneiden taustatiedot.....	27
5.6	Tutkimuksen luotettavuus.....	27
6	TULOKSET.....	29
6.1	Metsätalousinsinööri (ylempi AMK) tutkinnon tunnettuus työelämässä....	29
6.2	Metsätalouden liiketoiminnan painopisteet työnantajien mukaan.....	30

6.3 Metsätalousinsinööri (ylempi AMK) tutkinnon suorittaneiden nykyinen työtilanne ja työtehtävä	33
6.4 Metsätalousinsinööri (ylempi AMK) tutkinto ja työelämä.....	36
6.5 Metsätalouden liiketoimintaosaamisen painopisteet tutkinnon suorittaneiden mukaan	40
7 TULOSTEN TARKASTELUA	42
7.1 Metsätalousinsinööri (ylempi AMK) tutkinnon tunnettuudessa parantamisen varaa	42
7.2 Koulutukseen hakeutumisen syyt ja tutkinnon suorittaneiden tyytyväisyys	43
7.3 Metsätalousinsinööri (ylempi AMK) tutkinnon suorittaneiden työura.....	45
7.4 Metsätalouden liiketoiminnan koulutusohjelman kehittäminen	45
LÄHTEET	48
LIITTEET	51
LIITE 1. Työnantajien kyselylomake.....	51
LIITE 2. Tutkinnon suorittaneiden kyselylomake.....	52
LIITE 3. Kyselyn saatekirje.....	57

1 JOHDANTO

Suomalaisen duaalimallisen korkeakoulujärjestelmän perusajatuksena on tarjota kaksi samanarvoista koulutusväylää, yliopistot ja ammattikorkeakoulut, kohti ylempää korkeakoulututkintoa. Ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot vakinaistettiin vuonna 2005 kolmen vuoden kokeiluvaiheen jälkeen. Tavoitteena oli, että ammattikorkeakoulut saisivat vakiintuneen paikan laadukasta ja työelämäläheistä koulutusta tarjoavana vaihtoehtona myös ylempien korkeakoulututkintojen osalta.

Ammattikorkeakoulututkintoja on aina pidetty työelämäläheisinä tutkintoina. Ylempien ammattikorkeakoulututkintojen on tarkoitus täydentää ja tiivistää tätä yhteistyötä työelämän kanssa. Lähtökohtana on pyrkiä rakentamaan koulutusohjelmien sisältöjä niin, että ne antaisivat mahdollisimman paljon lisäarvoa niin tutkinnon suorittaneelle kuin työelämällekin. Työelämäläheisyys toteutuu ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon suhteen monella eri tavalla. Opintojen aloittamisen vaatimuksena on vähintään kolmen vuoden työkokemus omalta alalta ja opintoja suoritetaan usein oman työn ohella. Koulutuksella pyritään kehittämään tutkinnon suorittavan keskeisiä työelämätaitoja sekä ammattiosaamista. Tutkinnon keskeisenä osana on opinnäytetyö, joka tehdään työelämän kehittämistehtävänä.

Metsäalan uudistuminen ja sen tuomat muutokset johtavat siihen, että osaamista on laajennettava ja kehitettävä entisestään. Tämä edellyttää uudenlaisen, monipuolisemman ja syvemmän koulutuksen tarjoamista. Mikkelin ammattikorkeakoulussa voi suorittaa metsätalousinsinöörin ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon metsätalouden liiketoiminnan koulutusohjelmassa, jonka tavoitteena on antaa tutkinnon suorittavalle sellaista osaamista, mitä metsäalan vaativissa asiantuntijatehtävissä vaaditaan.

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää Mikkelin ammattikorkeakoulun osalta, kuinka hyvin metsätalousinsinööri (ylempi AMK) tutkinto on työelämässä tunnettu ja kuinka tutkinnon suorittaneet ovat työelämään sijoittuneet sekä millaista osaamista työnantajien mielestä metsätalouden liiketoiminnan koulutusohjelman sisällössä tulee painottaa.

2 YLEMPI AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO

2.1 Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon historiaa

1990-luvun loppupuolella käynnistettiin keskustelua ammattikorkeakoulujen tutkintojärjestelmästä. Ongelmana nähtiin se, että ammattikorkeakouluissa ei ollut koulutusväylää ammattikorkeakoulututkinnon jälkeiseen korkeakoulutasoiseen, ammatilliseen jatkotutkintoon. Muuttuvan työelämän kehittämistarpeisiin nähtiin Opetusministeriössä tarvetta ja siihen uudella jatkotutkinnolla voitaisiin vastata (Karjalainen, 2007, 17.)

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto (ARENE) aloitti ammattikorkeakoulun jatkotutkintoihin liittyvän valmistelutyön vuonna 1997 ja varsinainen esitys jätettiin opetusministeriölle vuoden 1998 alussa. Esityksen pohjana pidettiin Suomen korkeakoulutuksen duaalimallia, jossa ammattikorkeakoulututkintojen jatkeeksi voitiin muodostaa korkean asteen ammatillisia jatkotutkintoja kuten yliopistojen maisteriopintojen jatkotutkinnot. ARENE:n esityksessä tutkinto olisi suunnattu työkokemusta omaaville, ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneille henkilöille. Tutkinto sisältäisi erikoistumisopintoja työelämävaatimuksia ajatellen sekä kehittämistehtävän opinnäytetyön muodossa (Ahola & Ojala 2008, 14.)

Vuoden 2001 kesäkuussa hallitus hyväksyi kokeilulain, joka olisi voimassa vuoden 2002 alusta vuoden 2005 loppuun. Kokeilulain tavoitteena oli selvittää ammattikorkeakoulujärjestelmän ja tutkinnon toimivuus, rakenne ja laajuus sekä saada kokemuksia työelämän tarpeista. Tämän jälkeen voitaisiin päättää lopulliset linjaukset jatkotutkintojen asemasta. Kokeiluvaiheessa tarkoitus oli kehittää jatkotutkintoja aloille, joilla työelämän nopean muutoksen vuoksi nähtiin selvää tarvetta lisäosaamiseen ja osaamisen uudistamiseen. Kolmen vuoden kokeilukauden jälkeen ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot vakinaistettiin vuonna 2005, jonka myötä ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneille avautui mahdollisuus suorittaa ylempi korkeakoulututkinto (Ahola & Ojala 2008, 14-20.)

Ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot kuuluvat kansallisessa ja eurooppalaisessa tutkintojen (EQF) viitekehyksessä tasoon 7, mikä edellyttää pitkälle erikoistunutta työ- tai opintoalan huipputaustaa ja mitä käytetään itsenäisen ajattelun ja/tai tutki-

muksen perustana (Rauhala 2012, 19.) Vuoden 2014 loppuun mennessä ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon on suorittanut reilu 10 000 opiskelijaa.

2.2 Ylemmälle ammattikorkeakoulututkinnolle asetetut vaatimukset ja työelämälähtöisyys

Valtioneuvoston asetuksessa (5 §) ammattikorkeakouluista ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneelle asetetaan neljä tavoitetta:

1) laajat ja syvälliset tiedot sekä tarvittavat teoreettiset tiedot toimia työelämän kehittäjänä vaativissa asiantuntija- ja johtamistehtävissä;

2) syvällinen kuva omasta ammattialasta, sen asemasta työelämässä ja yhteiskunnallisesta merkityksestä sekä valmiudet seurata ja eritellä alan tutkimustiedon ja ammattikäytännön kehitystä;

3) valmiudet elinikäiseen oppimiseen ja jatkuvaan oman ammattitaidon kehittämiseen;

4) hyvä viestintä- ja kielitaito oman alansa tehtäviin sekä kansainväliseen toimintaan ja yhteistyöhön.

Työelämän tarpeet muuttuvat nopeasti. Ylempään ammattikorkeakoulututkintoon kohdistuu sen vuoksi kaksi vaatimusta: koulutuksen pitäisi olla siltä osin yleisluonteista, että se mahdollistaisi nopean uudelleen kouluttautumisen työtehtävien muuttuessa, mutta antaisi samalla vahvasti kohdistettua koulutusta olemassa oleviin työtehtäviin (Rauhala 2007, 24 - 25). Ylemmille ammattikorkeakoulututkinnoille onkin keskeistä se, että koulutusohjelmien sisällöt pyritään kehittämään työelämän tarpeiden lähtökohdista ja niitä toteutetaan yhteistyössä työelämän kanssa (Karjalainen 2007, 18.) Työelämäläheisyydestä kertoo kolmen vuoden työkokemusvaatimus ennen tutkinnon opiskelun aloittamista ja se, että lähes kaikki tutkintoa suorittavat ovat töissä opintojen aikana. Työkokemusvaatimuksen tavoitteena on, että opiskelijat voivat yhdistää työstä saamansa opin ja kokemuksen oppimistehtäviin, kontaktitunteihin ja opinnäytetyöhön. Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon työelämäläheisyydellä on tilausta, sillä työpaikoilla tapahtuva oppiminen ja sen kehittämisen merkitys tulee tulevaisuudessa vain kasvamaan.

Yhteistoiminta työelämän ja tutkinnon suorittavien kanssa on ydinasia työpaikkojen menestyksekkääseen kehittämiseen. Pelkkä asiantuntijoiden ja osaajien koulutus ei kuitenkaan riitä, vaan työntekijöiden on saatava kehittyä myös työelämässä ja kehittää omaa työpaikkaansa. Edellytyksenä tälle on yhteistyö työnantajien, työntekijöiden ja koulutusorganisaatioiden välillä. Tämä yhteistyö on myös väylä ammattikorkeakoulujen oman toiminnan kehittämiseen niin koulutuksen kuin tutkimus- ja kehitystyön suhteen (Maijala & Levonen 2008, 42 – 43). Metsäalalla Kansallisen metsäohjelman määräaikainen työryhmä edellyttää myös raportissaan *Yritysten ja alan organisaatioiden tarpeet koulutuksen kehittämiseksi 2012 – 2015*, että työelämän, tutkimuksen ja koulutuksen kohtaamista sekä yhteistyötä on tiivistettävä. Aloituspaikkamäärien ennakoinnin ja suuntaamisen sekä oikeanlaisten ja uusien osaamistarpeiden ja trendien opettamisen edellytyksenä on, että informaatio kulkee riittävän ajoissa oppilaitoksiin (KMO:n määräaikainen työryhmä 2015, 3.).

2.3 Metsätalousinsinöörin ylempi ammattikorkeakoulututkinto Mikkelin ammattikorkeakoulussa

Mikkelin ammattikorkeakoulussa metsätalousinsinöörin ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon on voinut suorittaa vuodesta 2008 lähtien ja se on laajuudeltaan 60 opintopistettä. Metsätalouden liiketoiminnan koulutusohjelmasta valmistuneen tutkintonimike on metsätalousinsinööri (ylempi AMK). Opinnot kestävät noin kaksi vuotta ja ne voi suorittaa työn ohessa.

Luonnoksessa metsätalousinsinöörin (YAMK) opetussuunnitelmaksi todettiin metsätalousinsinöörin (AMK) työtehtävien menestyksekkään hoitamisen edellyttävän vahvaa substanssiosaamista, mikä liittyy esimerkiksi metsäsuunnitteluun, puunhankintaan sekä moniin erilaisiin metsäalan neuvontatehtäviin. Metsätalousinsinöörin työssä vaadittavat osaamistarpeet tulevat tulevaisuudessa painottumaan yhä enemmän metsäalan rajapinnoille kuten liiketoimintaosaamiseen. Esimiesasemassa toimivilta edellytetään liiketoimintaosaamisen vahvaa hallitsemista ja tähän amk - tutkinto ei pysty kaikilta osin vastaamaan (Pakkala & Mäntylä 2007)

Kilpailu metsäalalla kiristyy ja toiminta vaatii yhä enemmän yritysmäisen toiminnan omaksumista. Esimiestehtävissä toimivien työtehtävissä korostuvat liiketoimintaosaamiseen ja kannattavuuteen liittyvät tekijät kuten talousosaaminen ja johtaminen

sekä toiminnan laadun ja tehokkuuden kehittäminen. Tämä edellyttää vahvaa panostusta metsäalan korkea-asteen koulutuksen laadulliseen kehittämiseen, jossa painopisteinä on talous- ja yhteiskuntatieteet sekä markkinointi. (Pakkala & Mäntylä 2007)

Metsäalan toimintaympäristö on muuttunut, minkä vuoksi metsäalalla työskenteleviltä vaaditaan perusosaamisen lisäksi uusia ja monipuolisia työelämätaitoja. Metsätalouden liiketoiminnan koulutusohjelma tarjoaa opiskelijoilleen sellaista osaamista, mitä metsäalan vaativissa asiantuntijatehtävissä vaaditaan. Metsäosaamisen parantaminen liiketoiminnan näkökulmasta antaa hyvät lähtökohdat työmarkkina-aseman parantamiseen ja uralla etenemiseen.

Metsätalouden liiketoiminnan koulutusohjelman sisältö muovautui aiemmin erikoistumisopinoina järjestettyjen opintokokonaisuuksien kuten Metsänhoitoyhdistysten johtaminen ja kehittäminen, Metsäalan markkinointi viestintä ja Metsäalan lakiasiantuntija sekä osin Liiketalouden laitoksen ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon pohjalta (Pakkala & Mäntylä 2007)

Tällä hetkellä Mikkelin ammattikorkeakoulussa metsätalousinsinööri ylempi ammattikorkeakoulututkinto rakentuu neljän ydinosaamisen ympärille (MAMK, metsätalouden liiketoiminta, koulutusohjelman osaamiskartta 2015-2016):

Markkinointiviestintätaidot (yhteistoiminta median kanssa, mainonnan ja markkinoinnin keinot omassa työympäristössä)

Metsäpalveluiden kehittäminen (asiakas-, tuote- ja organisaationäkökulmat metsäpalveluissa ja metsäpalveluiden tuotannossa, työhyvinvoinnin yhdistäminen tehokkaaseen ja kannattavaan palvelutuotantoon)

Johtamisen ja esimiestyön kehittäminen (oman ja toisten käyttäytymisen ymmärtäminen sekä esimiehenä toimiminen vuorovaikutustilanteessa)

Myynninjohtaminen (systematiikka ja tavoitteellisuus tuloksellisessa myynnin johtamisessa, myyntiprosessin kehittäminen ja siihen vaikuttavat tekijät)

2.4 Osaamistarpeiden muutos metsäalalla

Maa- ja metsätalousministeriön 2015 julkaisemassa raportissa *Kansallinen metsästrategia 2025* todetaan, että metsäalan uudistuminen edellyttää uudenlaista ja entistä monipuolisempaa koulutusta niin työntekijöiden kuin yrittäjien osaamistarpeissa. Metsäala työllistää osaavia ammattilaisia metsäalan lisäksi yhä useammin myös ydinalan ulkopuolella ja tämä tulee ottaa huomioon tulevaisuuden koulutuksessa. Vuonna 2013 perinteisen metsäteollisuuden ja metsätalouden laskettiin työllistävän noin 65 000 henkilöä, jonka lisäksi metsäalan välillisiä työpaikkoja laskettiin olevan muilla toimialoilla nelinkertainen määrä. Kehittyvälle biotaloudelle on biotalousstrategiassa asetettu tavoite, että se loisi maahamme 100 000 uutta työpaikkaa. Tämä tulee vääjäämättä vaikuttamaan siihen, että alalla työskentelevien osaamistarpeet tulevat tulevaisuudessa entistä enemmän monipuolistumaan. (Maa- ja metsätalousministeriö 2015, 15.)

Kansallisen metsäohjelman määräaikainen työryhmä on käsitellyt yritysten ja alan organisaatioiden tarpeita koulutuksen kehittämisen suhteen vuosille 2012 – 2015. Työryhmän tehtävä oli pohtia, kuinka hyvin koulutustarjonta vastaa metsäalaan kohdistuviin koulutushaasteisiin ja mitkä ovat koulutuksen painopistealueet tulevaisuudessa. Koulutuksen kannalta keskeisimmäksi asiaksi nousi se, että koulutusrakenteiden ja -ohjelmien sisällöissä on otettava huomioon toimintaympäristön tämän hetkiset tarpeet ja osattava ennakoida myös tulevaisuuden tarpeita. Kehittämisen suhteen tärkeimmiksi asioiksi nostettiin markkinointi- ja liiketoimintaosaaminen, palveluosaaminen ja vuorovaikutustaidot sekä vahva kansainvälinen ote (KMO:n määräaikainen työryhmä 2015, 1.)

3 YLEMMÄN AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINNON VAIKUTUS TUTKINNON SUORITTANEIDEN TYÖURAAAN

3.1 Aikuiskoulutus ja elinikäinen oppiminen

Kouluttautuminen on aikuisten keskuudessa varsin suosittua. Vuosittain aikuiskoulutukseen osallistuu noin puolet suomalaisista 18 – 64-vuotiaista aikuisista. Suosituinta aikuisiän opiskelu oli 25 – 54-vuotiaiden keskuudessa, joista 60 % oli osallistunut jonkinlaiseen koulutukseen. Ahkerimpia kouluttautujia oli korkea-asteen koulutuksen saaneet, sillä heistä kaksi kolmesta otti osaa aikuiskoulutukseen. Pääasiallinen syy

aikuiskoulutukseen osallistumiselle on ollut ammatillinen ja työssä käyvistä osallistui-
kin jonkinlaiseen koulutukseen 57 % (Tilastokeskus 2012).

Aikuiskoulutuksen tavoitteena vastata tulevaisuuden työelämän uusiin ja muuttuviin
osaamistarpeisiin sekä varmistamaan se, että ammattitaitoista työvoimaa on saatavilla
myös jatkossa. Aikuiskoulutus nähdään myös erittäin tärkeänä tekijänä työurien pi-
dentämisen suhteen sekä elinikäisen oppimisen toteutumisessa (Opetus- ja kulttuuri-
ministeriö 2015). Yksilön itsensä kannalta kouluttautumisen merkitys korostuu työllis-
tyvyyden ja työmarkkina-aseman säilymisensä ja kehittymisensä.

Elinikäisen oppimisen muotoja ovat formaali, nonformaali ja informaali oppiminen.
Formaali oppiminen tarkoittaa tutkintoihin perustuvaa tavoitteellista oppimista, joka
etenee ajallisesti esimerkiksi peruskoulusta yliopistoon. Formaali oppiminen painottuu
yksilön lapsuuteen ja nuoruuteen, mutta yhä enenevässä määrin nykyisin myös aikui-
suuteen. Nonformaali oppiminen on niin sanottua epävirallista oppimista, mitä tapah-
tuu esimerkiksi opintopiireissä, kursseilla tai vaikka työnantajan järjestämässä koulu-
tuksessa. Informaali oppiminen on arkielämässä oppimista, jossa tavoitteellisuus ja
suunnitelmallisuus ovat yksilön itsensä ohjaamia. Informaalia oppimista tapahtuu ar-
kipäiväisissä tilanteissa kuten työelämässä tai vapaa-ajan harrastuksissa.

Aikuisten kouluttautumisen tärkeydestä työelämän ohessa kertoo myös opetus- ja
kulttuuriministeriön yhteyteen vuonna 2009 perustettu elinikäisen oppimisen neuvos-
to. Elinikäisen oppimisen neuvoston toimikausi kestää kolme vuotta ja viimeisin kausi
oli 2012-2015 (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2015).

Valtioneuvoston asetuksessa 340/2009 2 § elinikäisen oppimisen neuvoston tehtävänä
on:

- 1) seurata koulutuksen ja työelämän toimintaympäristön ja yksilöiden koulutustavoit-
teiden muutoksia sekä arvioida niiden vaikutuksia aikuisväestön osaamis- ja koulutus-
tarpeisiin ja elinikäisen oppimisen politiikkaan,

- 2) seurata ja edistää työelämässä tapahtuvaa opiskelua,

- 3) edistää korkeakoulujen, koulutuksen järjestäjien ja oppilaitosten yhteistyötä työelämän kanssa,
- 4) seurata elinikäisen oppimisen edellytysten toteutumista ja tehdä ehdotuksia tarvittavista kehittämistoimenpiteistä,
- 5) edistää elinikäiseen oppimiseen liittyvää tutkimusta, pedagogista kehittämistyötä ja kansainvälistä yhteistyötä,
- 6) suorittaa muut opetusministeriön sille osoittamat tehtävät.

3.2 Kouluttautuminen työllistyvyyden keinona

Yleisen määritelmän mukaan työllistyvyys tarkoittaa yhdistelmää yksilön kykyjä, tietoja ja taitoja, jotka edesauttavat työpaikan löytymisessä, töissä pysymisessä ja uralla etenemisessä (Cedefop 2009, 70.)

Yhdeksi tärkeäksi tekijäksi työllistyvyytensä säilyttämiseksi ja parantamiseksi yksilöt ovat kokeneet kouluttautumisen. Koulutuksen yhteyttä yksilön työpaikan löytymisessä, töissä pysymisessä ja uralla etenemisessä voidaan tarkastella kahdesta eri suunnasta. Millä tavoin hankittu tutkinto on edesauttanut työelämään pääsemisessä ja siellä pärjäämisessä sekä mikä on halu jatkokouluttautua tulevaisuutta varten niin, että kiinnittyminen työelämään on entistä vahvempaa tai ainakin entisenlaista. Halu hakeutua koulutukseen esimerkiksi jatkotutkinnon suorittamista varten riippuu siitä, kuinka kiinnostavana, tarpeellisena ja hyödyllisenä tutkinto nähdään. Omaehtoinen opiskelu nähdään usein investointina työmarkkinoilla ja työssä menestymiseen, mikä tulee kannattamaan tulevaisuudessa (Naumanen 2002, 237).

Tutkimuksessa ”Ammattikorkeakoulujen aikuisopiskelijat” ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneet olivat luottavaisimpia työuriensa suhteen. Samansuuntaisesti vastanneiden osuus oli esimerkiksi väittämiin *työllistyn kiinnostaviin tehtäviin* oli 75 %, *minulla on alhainen työttömyyden riski* 73 % ja *etenen urallani* 70 % (Kettunen, Pulkkinen & Saari 2013, 67.)

Koulutuksen tason ja työllistyvyyden nähdään yleisesti liittyvän tiukasti toisiinsa. Mitä pidempi ja korkeatasoisempi koulutus, sitä mielekkäämpiin ja paremmin palkitseviin työtehtäviin sen uskotaan johtavan. On huomattu myös yhteys, että sisällöllisesti ja taloudellisesti mielekkäissä töissä olevat hyvin koulutetut yksilöt hakeutuvat hankimaan lisäkoulutusta, minkä odotetaan jossain muodossa parantavan ja turvaavan nykyistä asemaa työelämässä (Naumanen 2002, 237-238). Tämä asia todettiin myös aikaisemmin mainitussa Tilastokeskuksen 2012 tekemässä aikuiskoulutusta koskevassa tutkimuksessa, jonka mukaan kaksi kolmesta korkeakoulutetusta oli ottanut osaa aikuiskoulutukseen.

3.3 Koulutukseen hakeutumisen syitä

Koulutukseen hakeutumisen syitä on selvitetty useammassa eri tutkimuksessa ja käsitelien opinnäytetyössäni lyhyesti kahta tehtyä tutkimusta; Päivi Naumasen vuonna 2002 tehtyä väitöskirjatutkimusta ”Koulutuksella kilpailukykyä – Koulutuksen yhteys miesten ja naisten työllisyyteen ja sisältöön” ja Heidi Kettusen, Suvi Pulkkisen ja Juhani Saaren vuonna 2013 tekemää tutkimusta ”Ammattikorkeakoulujen aikuisopiskelijat”.

Tutkimusaineistona Päivi Naumasen väitöskirjatutkimuksessa käytettiin Tilastokeskuksen vuosina 1990 ja 1995 keräämiä aikuiskoulutushaastatteluita. Perusjoukkona vuoden 1990 tutkimuksessa oli 3990 18 – 74-vuotiasta ihmistä ja vuoden 1995 tutkimuksessa 4107 18 – 64-vuotiasta ihmistä (Naumanen 2002, 40.) Koulutukseen hakeutumisen syitä, motiiveja, Naumanen kuvaa tutkimuksessaan neljänä koulutushalukkuuden motiiviulottuvuutena. Niiden selvittämiseksi aikuiskoulutushaastatteluun osallistuneita pyydettiin arvioimaan eri motiivien vaikutusta lisäopintoihin. Tärkeimmäksi ulottuvuudeksi nousi *markkinatilanteen muutoksen ja parannuksen* motiiviulottuvuus, johon liittyy vahvasti halu saada erilainen ja vaativampi työtehtävä, uusi työpaikka tai ammatti. Toisen, kolmannen ja neljännen ulottuvuuden ominaisarvot olivat lähes yhtä suuria, joten niiden järjestykseen laittaminen olisi ollut Naumasen (2002, 243.) mukaan sopimuksenvaraista. Toisessa motiiviulottuvuudessa, *sosiaalisen osallistumisen* motiivissa painottuivat sellaiset syyt kuten tuttujen osallistuminen koulutukseen, halu tutustua uusiin ihmisiin ja saada uusia ystäviä sekä koulutuksen tuoman arvostuksen saaminen. Kolmannen motiiviulottuvuuden *työllistyvyyden ja markkina-aseman turvaamisen* syinä oli työttömyyden pelko ja sen torjuminen, muodollisen pätevyyden

hankkiminen, oman osaamisen lisääminen ja sen ”markkinoiminen ja myyminen” työnantajalle oman aseman säilyttämiseksi. Neljännessä motiiviulottuvuudessa *ammattillisen kehittymisen* motiivissa yhdistyy itsensä kehittämisen motiivi selvästi ammattitaidon edistämisen motiiviin. *Ammatillisen kehittymisen* motiivin voimakkuuteen liittyy vahvasti se, kuinka paljon yksilö voi kasvanutta osaamistaan työssään hyödyntää (Naumanen 2002, 242-256.)

Tutkimuksessa ”Ammattikorkeakoulujen aikuisopiskelijat” tutkimusaineiston muodosti aikuisopiskelijat, jotka suorittivat ammattikorkeakoulututkintoa, ylempää ammattikorkeakoulututkintoa, ammattikorkeakoulujen erikoistumisopintoja tai ammatillista opettajankoulutusta. Tutkimuksen kysely tehtiin sähköisenä kyselyhaastatteluna 3841 aikuisopiskelijalle, jotka olivat opiskelun aloittaessa olleet yli 25 – vuotiaita (Kettunen ym. 2013, 5.) Tässä keskitytään käsittelemään amk – ja ylemmän amk – tutkinnon suorittaneiden vastauksia.

Amk – tutkintoa opiskeleville aikuisille tärkeimpinä asioina nousivat tasaveroisesti itsensä kehittäminen sekä mahdollisuus saada kiinnostavampia työtehtäviä. Tärkeiksi syiksi tämän jälkeen nimettiin myös tutkinnon saaminen ja oman osaamisen kartuttaminen. Vähiten tärkeimmiksi syiksi koettiin esimerkiksi tutustumista uusiin ihmisiin ja verkostoihin sekä työllistyminen (töitä ei ollut tarjolla) (Kettunen ym. 2013, 37.)

Ylempää amk – tutkintoa suorittavien tärkeimpinä motiiveina nähtiin niin ikään itsensä kehittäminen ja mahdollisuus päästä kiinnostavimpiin työtehtäviin. Itse tutkinnon saaminen ei kyselyn mukaan ole niin merkittävä syy yamk- kuin amk – opiskelijoille. Sen sijaan parempi palkkaus nousi heillä syyksi useammin esiin ”Muu, mikä” – vastauksissa (Kettunen ym. 2013, 37.)

Näiden kahden tutkimuksen perusteella voi päätellä, että aikuisopiskelijoiden koulutukseen hakeutumisen syyt eivät ole juuri muuttuneet noin kymmenen vuoden aikana. Naumasen (2002, 243 – 245) tutkimuksen *markkinatilanteen muutoksen, työllistyvyyden ja markkina-aseman turvaamisen sekä ammatillisen kehittymisen* motiiviulottuvuuksien sisältö tulee esille myös Kettusen (2013, 37.) ym. tutkimuksen tuloksissa. Muutos näiden kahden tutkimuksen mukaan voidaan nähdä tapahtuneen lähinnä opiskelun sosiaalisen merkityksen alenemisena. Naumasen (2002, 243.) tutkimuksessa yhdeksi motivaatioulottuvuudeksi nousi *sosiaalinen osallistuminen*, mutta Kettusen

ym. (2013, 37.) tutkimuksessa syyn *tutustuminen uusiin ihmisiin ja verkostoihin* merkitys oli alhainen.

3.4 Urakehityksen suuntautumistyyppejä

Koulutukseen hakeutumisen syitä koskevassa kappaleessa käsiteltiin opiskelijoiden motiiveja hakeutua opiskelemaan. Näiden samojen asioiden voidaan myöhemmin nähdä ohjaavan myös yksilöiden urakehitystä. Halu saada uusi ja vaativampi työtehtävä tai työpaikka kertoo usein yksilön halusta edetä uralla. Itsensä kehittäminen ja oman osaamisen kartuttaminen kertoo enemmän halusta oppia uusia asioita ja oman asiantuntijuuden syventämisestä.

Loretta Gallin ja Sakari Aholan (2010, 13.) tutkimusraportissa ”*Elinikäiset oppijat lähikuvassa*” - kokemuksia ja näkemyksiä ylemmistä ammattikorkeakoulututkinnoista haastateltiin kahtakymmentä ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon suorittanutta. Haastatteluiden pohjalta Galli ja Ahola muodostivat kolme erilaista urasuuntautuneisuuden päätyyppiä, jotka ovat *päämääräsuuntautuneet, kehitymissuuntautuneet* sekä *ajautuneet*.

Päämääräsuuntautuneille tutkinnon suorittamisen ainoana tavoitteena on uralla eteneminen ja skenaario uralla etenemisestä on heillä vahvasti mielessä jo opiskeluaikana. Tutkintoa pidetään ponnahduslautana jonkin tavoitteen saavuttamiseen kuten esimerkiksi pätevyyden saamiseen ylempää korkeakoulututkintoa vaativaan tehtävään. Päämääräsuuntautuneista yhdeksän kahdestakymmenestä ilmoitti haastatteluissa edenneensä uralla, viisi omalla työpaikalla ja neljä työpaikkaa vaihtamalla (Galli & Ahola 2010, 66 – 73.)

Kehitymissuuntautuneille tutkinnon suorittamisen tärkeimpänä syynä on oman osaamisen lisääminen ja itsensä kehittäminen. Heille riittää tieto siitä, että he tuntevat kehittyneensä paremmaksi työntekijäksi opiskelemiensa asioiden myötä. Vaikka uralla eteneminen ei olekaan ollut vaikuttimena opintojen aloittamiselle, voi uratavoite löytyä matkan varrella ja johtaa sen saavuttamiseen (Galli & Ahola 2010, 75 – 78.)

Ajautuneiden päätyminen opiskelemaan on tapahtunut yllättäen ja tieto mahdollisuudesta hankkia ylempi ammattikorkeakoulututkinto ei ole itse hankittua, vaan joltain

muulta kuultua. Koulutuksen alkaessa ajautuneilla ei ole mitään asetettuja tavoitteita tai ajateltua jatkumoa suoritettavalle tutkinnolle. Opiskelu voidaan nähdä enemmänkin jonkinlaisena lisäturvana työelämän muutoksia ja muuttuvia vaatimuksia ajatellen (Galli & Ahola 2010, 80 – 81.)

Toinen hieman Gallin ja Aholan tyylinen urakehityksen tyypittely löytyy Marianne Ekosen liseniaattityöstä ”*Moninaiset urat – Narratiivinen tutkimus naisjohtajien urakehityksestä*”, jossa hän kuvaa O’neilin, Biliomorian & Saatcioglun (2004) naisten uratutkimuksen uratyyppejä. O’neilin, Biliomorian & Saatcioglun (2004) tutkimuksessa tutkittiin naisten tyytyväisyyttä työelämään ja uralla etenemiseen kolmen uratyypin pohjalta, jotka ovat *saavuttajat*, *navigoijat* ja *mukautujat*. *Saavuttajien* mielestä uralla etenemisen edellytys on määrätietoinen itsensä kehittäminen eikä kukaan muu kuin yksilö itse voi siihen vaikuttaa. *Navigoijien* mielestä uralla etenemiseen vaikuttaa myös ulkopuoliset tekijät, joita yksilö itse ei voi täysin hallita. He haluavat siitä huolimatta kehittää itseään määrätietoisesti. *Mukautujien* mielestä ulkopuolisten tekijöiden vaikutusta uralla menestymiseen ei myöskään voi estää. He eivät ole määrätietoisia tai aktiivisia itsensä kehittämisen suhteen ja vaihtavat usein työpaikkaa. Mukautujat olivat usein myös tyytymättömiä omaan urakehitykseen. (Ekonen 2007, 28.)

3.5 Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon vaikutus urakehitykseen

Ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot ovat profiloituneet tavoitteidensa mukaan työelämälähtöisiksi niin, että tutkinnon suorittaneet ovat parantaneet kykyjään selviytyä työelämässä vaativimmista asiantuntija- ja johtotehtävistä. Ylemmästä ammattikorkeakoulututkinnosta on tullut yksilölle uudenlainen mahdollisuus suunnata omaa urakehitystään haluamaansa suuntaan (Saarikangas 2005, 47.)

Edelleen on tavallista ajatella, että uralla eteneminen tarkoittaa ainoastaan sitä, että nousee työorganisaatiossa ylöspäin. Aikaisemmin on voinut näin ollakin, mutta kun koulutetun väestön määrä kasvaa koko ajan voimakkaammin, ei korkeakoulutustaan takaa nopeaa ja varmaa uraputkea ylöspäin. Uraa tehdään yhä useammin vaativissa asiantuntijatehtävissä horisontaalitasossa, mikä edellyttää insinööreiltä entistä parempaa käytännönläheistä ammatillista osaamista. Ammattitaidon ylläpito ja kehittäminen on joka tapauksessa avainasemassa mitattaessa insinöörien työmarkkina-asemaa työelämässä (Saarikangas 2003, 54.)

Tutkimuksia metsätalousinsinööri ylemmän amk – tutkinnon vaikutuksesta urakehitykseen ei vielä ole tehty. Yhtenä syynä tähän voi olla tutkinnon suorittaneiden vähäinen lukumäärä, sillä tilastokeskuksen mukaan valmistuneiden lukumäärä on vuoteen 2015 mennessä 71 kpl. Tässä tutkimuksessa asiaa selvitetään tuloksien yhteydessä Mikkelin ammattikorkeakoulusta valmistuneiden osalta.

Aloilta, joilta ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneita löytyy enemmän, on tutkimustietoakin jo jonkin verran olemassa. Laajin kyselytutkimus lienee Kristiina Ojalan ja Sakari Aholan vuonna 2008 tekemä tutkimus ”Ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot työmarkkinoilla – Valmistuneiden kokemukset ja koulutuksen vaikuttavuus”, jossa selvitettiin kuudelta eri koulutusosalta tutkinnon suorittaneiden kokemuksia koulutuksen vaikutuksesta työhön ja urakehitykseen. Asiaa selvitettiin avoimella kysymyksellä, johon vastasi 294 tutkinnon suorittanutta.

Sari Kiven ja Nina Smedbergin 2012 tekemä kyselytutkimus ”Triangulaatiotutkimus: ylempi tradenomi (yamk) työelämässä” käsittelee ainoastaan tradenomi ylemmän amk – tutkinnon vaikutusta työhön ja urakehitykseen. Kiven ja Smedbergin tutkimuksessa vastaajia oli 275 kpl (Kivi & Smedberg, 27.)

Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun yliopettajat Kim Wrangle, Arja-Irene Tiainen ja Ari Talkkari tekivät vuonna 2014 kyselytutkimuksen ”Ylemmän amk – tutkinnon vaikutus urakehitykseen ja palkkaukseen”, joka suunnattiin kolmelta eri koulutusosalta ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneelle. Tutkimuksen tulokset perustuvat 83 vastaukseen (Wrangle ym. 2014)

Ojalan ja Aholan (2008) tutkimuksen mukaan työpaikan tai työtehtävien suhteen muutoksia ei ollut tapahtunut puolella tutkinnon suorittaneista. Uusia ja haastavampia työtehtäviä kertoi saaneensa 15 % tutkinnon suorittaneista. Heistä 60 % kertoi saaneensa uuden tehtävän ylemmän amk – tutkinnon ansiosta. (Ojala & Ahola 2008, 15, 17, 32.)

Kiven ja Smedbergin (2012, 53.) tutkimuksessa 58 % ilmoitti, että tutkinto oli vaikuttanut erittäin paljon tai paljon työpaikalla ylenemiseen ja 42 % työtehtävien vaativuuteen.

Myös Wrangen, Tiaisen ja Talkkarin (2014) mukaan urakehitys voi olla joko vertikaalista tai horisontaalista. Vertikaalinen urakehitys on alhaalta ylöspäin suuntautuvaa aseman nousua esimerkiksi toimihenkilötehtävistä päällikkötehtäviin. Horisontaalinen urakehitys tarkoittaa, että henkilön työtehtävät voivat muuttua vaativimmiksi ja monipuolisemmiksi, mutta ilman aseman muutosta. Näin ajatellen Wrangen ym. tekemässä tutkimuksessa 67 % vastaajista ilmoitti, että ylempi amk – tutkinto on parantanut heidän urakehitystään (Wrangen ym. 2014)

Ojalan & Aholan (2008) tutkimuksessa neljäsosa vastanneista ilmoitti, että tutkinto ei ole vielä vaikuttanut uralla etenemiseen millään tavoin. Moni vastaajista kuitenkin uskoi tulevaisuudessa tutkinnon positiivisesti vaikuttavan urakehitykseen, sillä tutkinto antaa esimerkiksi hakukelpoisuuden ylempää korkeakoulututkintoa edellyttävää työtä varten ja sitä kautta mahdollisuuden myös edetä uralla. Toisaalta tutkinnon suorittaneista 5 % kertoi myös huolensa siitä, että ylempi ammattikorkeakoulututkinto on heikosti tunnettu ja arvostettu työelämässä (Ojala & Ahola 2008, 30 - 33.)

Gallin ja Aholan (2010) tutkimusraportin haastatelluista 16 oli hakenut töitä valmistuttuaan. Huonon tunnettuuden haasteena työnhaulle mainitsi 11 haastateltua, sillä he olivat joutuneet työnhakutilanteessa avaamaan tutkinnon laajuutta, sisältöä ja vastaavuutta maisterin tutkintoon nähden. Osa haastatelluista koki, että huonon tunnettuuden ja tutkintonimikkeen vuoksi ylempi ammattikorkeakoulu yhdistetään vaativuuden vuoksi helposti ammattikorkeakoulun perustutkintoon. Moni suhtautuu kuitenkin asiaan positiivisen kärsivällisesti, sillä ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot ovat melko uusia tutkintoja, joiden sisällön ja laajuuden tunnettuuden uskotaan työelämässä parantuvan ajan myötä. Opettajien mukaan arvostuksen lisääntyminen on hidassu prosessi, missä tutkinnon suorittaneet itse ovat avainasemassa niin sanottuina ”esimerkki työllistyjinä”. (Galli & Ahola 2010, 56 – 58.)

4 KOULUTUSPALVELU PALVELUTUOTTEENA

4.1 Mitä palvelu on?

Grönroosin (2000, 53.) mukaan palveluihin voidaan liittää neljä peruspiirrettä: 1) palvelut ovat enemmän tai vähemmän aineettomia 2) palvelut ovat tekoja ja tekojen sarjoja eivätkä asioita 3) palvelut tuotetaan ja kulutetaan ainakin jossain määrin samanaikaisesti ja 4) asiakas osallistuu tuotantoprosessiin ainakin jossain määrin. Sipilän (1996, 24 – 25) mukaan palvelu on aineeton, eikä siitä jää asiakkaan omistukseen mitään konkreettista tavaraa. Palvelu on toisen toiselle tarjoama toiminto tai suorite. Lämsän & Uusitalon mukaan palvelun aineettomuus on merkittävin ero vertailtaessa palvelua ja tavaraa. Palvelu on toiminto, jota ei voi nähdä, koskettaa tai kokeilla ennen ostoa. Jokainen palvelutapahtuma on erilainen, joten palvelut ovat vaihtelevia. (Lämsä & Uusitalo 2002, 17-18)

Koulutuspalvelun, esimerkiksi tutkintoon johtavan koulutuksen, voidaan ajatella olevan eräänlainen palvelu tai palvelutuote. Se on luonnollisesti aineeton palvelu, joka tuotetaan ja kulutetaan pääosin samanaikaisesti. Palveluprosessin osa, esimerkiksi luento, on vuorovaikutteinen tapahtuma, johon asiakas osallistuu omalla panoksellaan. Koulutusorganisaationa Mikkelin ammattikorkeakoulun metsätalouden koulutusyksikön tuottama palvelu on metsätalousinsinöörin ylempi ammattikorkeakoulututkinto ja asiakkaana ovat tutkintokoulutukseen hakeutuvat aikuisopiskelijat. Koulutuspalvelua tuottavalla organisaatiolla sekä tuotteen hankkijalla on molemmilla omat tavoitteensa. Mikkelin ammattikorkeakoulun metsätalouden laitoksella tavoitteina voivat olla esimerkiksi, että saadaan paljon hyvää opiskelijamateriaalia metsätalouden liiketoiminnan koulutusohjelmaan, tarjota laadukasta, osaamista lisäävää ja työelämävastaavuudeltaan hyvää koulutusta tutkinto-opiskelijoille. Tutkintoa suorittavalla asiakkaalla, opiskelijalla, voi olla moninaisia tavoitteita kuten uralla eteneminen, oman osaamisen kehittäminen, työpaikkamahdollisuuksien lisääntyminen tai vaikka se, että saa opiskelusta vaihtelua työelämän rinnalle.

4.2 Palveluiden markkinointi

Markkinointi yhdistettiin aikaisemmin usein kulutustavaroiden markkinoihin. Oli kyse sitten teollisesta markkinoinnista tai palvelujen markkinoinnista, korostettuna olivat

kulutustavaramarkkinoiden ominaispiirteet. Syynä tähän saattoi olla silloin toimivat mainostoimistot, jotka saivat pääosan toimeentulostaan kulutustavaratyypisestä markkinoinnista. Nykyisessä palveluyhteiskunnassa palveluiden markkinoinnin näkökulma on tullut yhä vahvemmin esille ja erilaisten asiantuntijapalveluiden markkinointi on jo tavallista (Sipilä 1999, 16.) Asiantuntijapalvelua ei yleensä ajatella tuotteena, joka myydään tai markkinoidaan asiakkaalle. Kun puhutaan tuotteesta, mielikuva ohjaa meidät usein tavaramaailmaan, ei esimerkiksi koululuokkaan luentoa kuuntelemaan. Tuote voi olla siis tavara, mutta yhtä hyvin asiakkaalle tarjottu asiantuntijapalvelu, jossa tiedon, asiantuntijuuden ja erikoisosaamisen osuus on korkea. Asiantuntijapalvelun taustalla on usein pitkä kehittämis- ja tuottamisprosessi, joka voi johtaa asiakkaan kannalta myös konkreettiseen lopputulokseen kuten esimerkiksi tutkintoon. (Lehtinen & Niinimäki 2005, 9 - 11.)

Aineettomuus tuo haasteensa palvelun markkinointiin ja siitä viestimiseen: kuinka vakuuttaa asiakkaat palvelun laadusta ja tarpeellisuudesta. Palveluja ei voi patentoida, joten samalla palvelukonseptilla toimivia organisaatioita ja yrittäjiä voi olla useita (Lämsä & Uusitalo 2002, 18.)

Palveluiden markkinoinnissa tärkeää on palvelupaketin kuvaus, joka voi koostua konkreettisista tai aineettomista palveluista. Nämä yhdessä muodostavat kokonaistuotteen. Palvelupaketti jakautuu kahteen luokkaan: ydinpalveluun/pääpalveluun sekä lisäpalveluihin/tukipalveluihin (Grönroos 2000, 117) Palvelupaketin keskeisenä tavoitteena on tehdä näkymättömästä palvelusta näkyvää, haluttavaa ja helpommin havaittavaa (Kuusela 1998, 162) Ydinpalvelu on se syy, miksi markkinoilla ollaan, toisin sanoen palveluorganisaation olemassaolon tarkoitus (Grönroos 2000, 119.) Lisäpalvelut auttavat ydinpalvelun täydentämisessä sekä sen arvon lisäämisessä asiakkaalle. Lisäpalvelut ovat myös keino kilpailijoista erottautumiseen (Lämsä & Uusitalo 2002, 102.)

Grönroosin mukaan palveluiden markkinointi voidaan jakaa ulkoiseen, sisäiseen ja vuorovaikutteiseen markkinointiin. Ulkoinen markkinointi sisältää lupauten antamisen, sisäinen markkinointi lupauten mahdollistamisen ja vuorovaikutteinen markkinointi lupauten pitämisen (Grönroos 2001, 91.)

Ammattitaitoisella henkilöstöllä ja sisäisellä markkinoinnilla on tärkeä merkitys palveluiden markkinoinnissa. Mitä osaavampi ja motivoituneempi henkilökunta on, sitä paremmin pystytään vastaamaan asiakkaille annettuihin lupauksiin. Sisäisen markkinoinnin tavoitteena onkin, että organisaatio olisi mahdollisimman asiakasorientoitunut, palveluhenkinen ja motivoitunut toiveiden ja odotusten täyttämiseen. Ulkoisella markkinoinnilla kuten mainoksilla ja esitteillä pyritään vaikuttamaan asiakkaisiin antamalla lupauksia ja luomaan odotuksia. (Isohookana 2007, 70.)

Asiakkaan ja organisaation edustajan kohtaamisessa alkaa vuorovaikutussuhde, jonka aikana annettuihin lupauksiin ja asiakkaan luomiin odotuksiin pitää pystyä vastaamaan, sillä sen laatuun vaikuttaa merkittävästi se, miten siinä onnistutaan. (Isohookana 2007, 71.)

4.3 Koulutuspalveluiden markkinointi

Koulutuspalveluita ajatellen ydinpalvelu on esimerkiksi ylempi amk – tutkinto, joka syventää ja laajentaa tutkinnon suorittavan osaamista ja asiantuntijuutta. Lisäpalveluna voidaan nähdä se, että tutkinnon voi suorittaa joustavasti töiden ohessa, toisin kuin esimerkiksi yliopistotutkinnon. Myös opinnäytetyö voidaan ajatella olevan ylemmän amk – tutkinnon lisäpalvelu, jonka myötä kehitetään työkäytäntöjä, toimintamalleja ja osaamista niin itseä kuin työyhteisöäkin ajatellen. Opinnäytetyön myötä oma osaaminen tulee myös näkyväksi.

Koulutuspalveluiden sisäistä markkinointia on se, että koulutusorganisaatio tukee ja motivoi opettajiaan ylläpitämään omaa ammattitaitoaan ja motivoi heitä antamaan laadukasta opetusta oppilaille. Opettajat ovat kiinnostuneita seuraamaan opettamansa alan osaamistarpeiden muutoksia ja tarvittaessa ovat mukana muuttamassa koulutusohjelmien sisältöjä niin, että ne vastaisivat mahdollisimman hyvin työelämän vaatimuksiin. Ulkoisella markkinoinnilla pyritään perustelemaan tuleville opiskelijoille koulutusohjelmien ja tutkintojen tarpeellisuutta sekä kuvaamaan niiden antamia mahdollisuuksia tulevaisuutta ja työelämää ajatellen. Vuorovaikutteista markkinointia on esimerkiksi opettajien toimiminen oppilaiden kanssa; aito kiinnostus heidän tarpeistaan, toiveistaan tai vaikka opintojen tuomista haasteista.

Ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot saivat vakinaisen aseman suomalaisessa koulutusjärjestelmässä tutkintoja koskevan lain astuessa voimaan 1.8.2005 (Ojala & Ahola 2008, 35.) Tämä lisäsi entisestään korkeakoulujen välistä kilpailua opiskelijoista. Korkeakoulut joutuivat tilanteeseen, jossa markkinoinnista tuli entistä tärkeämpää potentiaalisten opiskelijoiden saamiseksi. Selvää on, että markkinoinnissaan onnistuneet korkeakoulut ovat menestyneet muita korkeakouluja paremmin.

Koulutuspalveluiden markkinoinnissa on kyse uusien asiakkaiden, opiskelijoiden, hankkimisesta (Junkkari 2014, 14.) ja tuotteena voidaan nähdä esimerkiksi korkeakoulujen tutkinnot. Korkeakoulujen asiakkaina voidaan nähdä ainakin välillisesti työnantajat, joille tuotetaan koulutettua työvoimaa (Gustafsson 2015, 19.) Korkeakoulujen markkinoinnin pohjana pitää olla toimiva markkinointistrategia, jossa avaintekijänä on tietämys asiakkaiden tarpeista ja toiveista (Gustafsson 2015, 15.) Tärkeää on myös kiinnittää huomiota brändiin ja mielikuvaan, sillä ne saattavat ratkaista tekijän valintapäätöksen (Gustafsson 2015, 16.)

Työelämän osaamisvaatimusten painotus saattaa aika ajoin muuttua, joten työelämäkenttää tulisi aktiivisesti seurata ja olla valmis siellä tapahtuvien muutosten perusteella muokkaamaan koulutusohjelmien sisältöjä. Tällöin tarjottava koulutus vastaa mahdollisimman hyvin niin opiskelijoiden kuin työelämänsikin tarpeisiin.

Teorian mukaan ammattikorkeakoulut ovat oikealla tiellä koulutuksensa markkinoinnin suhteen. Ojala & Ahola (2008) selvittivät tutkimuksessaan ”Ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot - Kokeilusta kokemuksiin” myös ammattikorkeakoulujen markkinointia. Ammattikorkeakoulujen markkinointi sisälsi esimerkiksi tiedon siitä, että ylempi ammattikorkeakoulututkinto antaa valmiudet erityistä ja vaativaa asiantuntemusta vaativiin työelämän johtotehtäviin. Lähes puolet ammattikorkeakouluista markkinoi tutkinnon tuottamaa hakukelpoisuutta julkiseen virkaan tai tehtävään, johon vaaditaan ylempi korkeakoulututkinto. Pääpaino markkinoinnissa keskittyi kuitenkin käsittelemään koulutuksen työelämäkytkentää. Kolmas osa ammattikorkeakouluista kertoi, että koulutuksella pyritään vastaamaan työelämän nykyisiin ja muuttuviin osaamistarpeisiin sekä sen, että tutkinnon voi suorittaa joustavasti töiden ohessa. Tämä onkin yksi markkinointivaltti yliopistotutkintoihin verrattaessa, jotka edellyttävät usein päätoimista opiskelua. Ammattikorkeakoulujen markkinointikeinona käytetään myös jo tutkinnon suorittaneiden positiivisia kokemuksia ja heidän uratarinoitaan,

joilla pyritään luomaan tutkinnosta erinomainen kuva. (Ojala & Ahola 2008, 39 - 46) Tutkinnon suorittaneet toimivat niin sanottuina ”referensseinä” myös oikeasti työelämässä ja sillä onkin erittäin tärkeä merkitys sille, miten ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon tunnettuus paranee ja kuinka sen arvostus kehittyi.

4.4 Palvelun laadun arviointi

Keskeinen päämäärä palveluiden tuottamisessa täytyy olla pyrkimys hyvään laatuun, sen jatkuva kehittäminen ja palvelutapahtumista oppiminen. Palvelun lopullinen laatu ei siis ole koskaan valmis, vaan se elää jatkuvassa muutoksessa. Palveluita tarjottaessa, on tärkeää ymmärtää, mitä asiakkaat odottavat ja miten he arvioivat saamaansa palvelua. Aineettoman palvelun laatua asiakkaat voivat arvioida konkreettisten vihjeiden avulla kuten esimerkiksi palvelussa käytettävien laitteiden, toimitilojen siisteyden tai henkilökunnan käytöksen mukaan (Lämsä & Uusitalo 2002, 18, 22.) On tärkeää selvittää, miten he kokevat laadun, sillä laatu on sitä, miten asiakkaat sen kokevat. Tarjottavan palvelun ja asiakkaan saaman hyödyn suhde on selvitettävä ja tarpeen mukaan muuttaa palvelun sisältöä (Grönroos 2000, 60 – 62.)

Asiakkaat arvioivat laatua usein kahdesta näkökulmasta. Teknisen näkökulman mukaan laatu tarkoittaa sitä, mitä asiakas saa konkreettisesti vuorovaikutuksessaan yrityksen kanssa: metsänomistajalle toimitetaan istutusta varten hyvälaatuiset taimet. Toiminnallisen näkökulman mukaan laatua arvioidaan sen mukaan, miten asiakas kokee samanaikaisen tuotanto- ja kulutusprosessin: aikuisopiskelija nauttii hyvin toteutetusta ja mielenkiintoisesta luennosta samalla, kun saa tuotetun palvelun, opetuksen, hyödyn itselleen. Kokonaislaatu käsittää siis irrallisina osina teknisen laadun ja toiminnallisen laadun, siis sen, mitä asiakas saa ja miten hän sen saa (Grönroos 2000, 64.)

Lämsän & Uusitalon (2002) mukaan palvelun laadun arviointia voidaan tehdä kuuden näkökulman mukaan, jotka ovat *elämyksellinen asiakaskeinen, tuotekeskeinen, tuotantokeskeinen, kustannushyötykeskeinen* sekä *eettinen*.

Elämyksellinen näkökulma koetaan kokemusperäisesti ja sitä on vaikea mitata tai arvioida. Palvelutilanteessa tärkeää on hyvä ilmapiiri, palveluympäristön esteettisyys ja tarina, johon asiakas voi ottaa osaa (Lämsä & Uusitalo 2002, 24 -25.) Koulutuspalve-

lua ajatelleen tämä näkökulma on tärkeä, sillä esimerkiksi hyvä ja rento ilmapiiri kursilla, jossa eri työorganisaatioista tulleet opiskelijat vaihtavat mielipiteitä, koetaan usein laadukkaaksi.

Asiakaskeskeisessä laadun näkökulmassa asiakkaan tarpeet ja odotukset ovat keskiössä, johon yritys tai organisaatio pyrkii toiminnallaan vastaamaan. Eri asiakkaat arvostavat ja pitävät tärkeinä eri asioita, joten on tärkeää selvittää erilaisia toiveita ja tarpeita esimerkiksi asiakaskyselyjen avulla (Lämsä & Uusitalo 2002, 25.) Tarpeiden ja hyötyjen tunteminen on hyvän asiakaskeskeisen laadun edellytys. Koulutuspalvelun kuten ylemmän amk – tutkinnon osalta asiaa voi lähestyä vaikka kurssitarjonnan näkökulmasta eli onko tarjolla kursseja, jotka vastaavat opiskelijoiden osaamis- ja kehittämistarpeisiin. Koulutuksen laadun tarkkailuun haasteensa tuo se, että usein laatua arvioidaan vain sisäisesti. Tämän vuoksi koulutusta tarjoavan organisaation on tunnettava työelämän vaatimukset ja tarvittavien taitojen kehittämistarpeet.

Tuotekeskeisessä näkökulmassa tavaran tai palvelun laatua arvioidaan itse tuotteessa olevien mitattavien ominaisuuksien mukaan. Sen myötä niitä voidaan asettaa myös paremmuusjärjestykseen eri laatuluokkien mukaan. Palveluiden osalta laatuluokitus ei ole mahdollista, joten niiden osalta määritellään standardeja, yleisiä määritelmiä siitä, miten joku asia pitäisi tehdä. (Lämsä & Uusitalo 2002, 25.)

Tuotantokeskeisessä näkökulmassa tavaran tai palvelun laatua arvioidaan sen mukaan kuinka häiriötön ja sujuva tuotantoprosessin toiminta on. Prosessi tarkoittaa vaiheittaista etenemistä. (Lämsä & Uusitalo 2002, 25.) Koulutuspalvelussa esimerkiksi opinnäytetyön tekeminen ja ohjaavan opettajan ohjaus on tuotantoprosessi, jonka laatua oppilas voi arvioida sen mukaan, kuinka sujuvasti opinnäytetyön tekeminen onnistuu.

Kustannus-hyötykeskeisessä näkökulmassa ratkaisevaa laadun suhteen on se, kuinka paljon taloudellista hyötyä saadaan mahdollisimman alhaisilla kustannuksilla (Lämsä & Uusitalo 2002, 26.)

Eettinen näkökulma tavaran tai palvelun laadun arvioimisessa tuo erilaisuutta perinteiseen ajattelutapaan, jossa hyvä laatu ei tarkoita ainoastaan taloudellista hyötymistä. Eettisestä näkökulmasta hyvään laatuun kuuluvat esimerkiksi lupauksiin ja annettuihin mielikuviin sitoutuminen tai oman osaamisen kehittäminen (Lämsä & Uusitalo 2002,

26.) Eettisen näkökulman voidaan nähdä asettavan haasteita ammattikorkeakouluille, jotka mainostavat ylempiä amk – tutkintoja välillä vahvasti mielikuviin vedoten sekä siinä, että opettajat kehittäisivät omaa osaamista tarpeen mukaan. Sitoudutaan siis siihen, että opetus ja opettajien ammattitaito olisi mahdollisimman laadukasta ja että tutkinto parantaisi opiskelijan osaamista niissä asioissa, mitä työelämässä vaaditaan.

Eettiseen näkökulmaan liittyvänä voidaan nähdä myös STTK:n Opiskelijoiden puheenjohtajan Mikko Valtosen nettitiedote, jossa hän kirjoittaa, että harhaanjohtava markkinointi ja väärät mielikuvat voivat käydä kalliiksi opiskelijoille esimerkiksi opiskelumotivaation menettämisenä tai koulutuksen keskeytymisenä. Hänen mukaansa markkinoinnin lähtökohtana olisi oltava selkeät tiedot oppilaitoksesta ja sen tarjoamista kursseista sekä opetuksen laadun turvaamisessa (Valtonen 2014)

5 AINEISTO JA MENETELMÄT

5.1 Kvantitatiivinen tutkimus

Kvantitatiivinen tutkimus eli määrällinen tutkimus tarkoittaa tutkimustapaa, jossa kerättyä tietoa tarkastellaan numeerisesti. Tutkittavia asioita kuvataan numeroiden kuten esimerkiksi prosenttiosuuksien avulla. Määrällisen tutkimuksen tuloksia tulkitaan ja selitetään sanallisesti, jotta tutkimuksen tulos olisi helpommin ymmärrettävä. Kvantitatiivinen tutkimus vastaa esimerkiksi kysymyksiin; kuinka hyvin, miten paljon (Vilka 2014, 13 - 14.)

Kysely on paljon käytetty tiedonkeruumenetelmä, joka sisältää standardoituja eli vakioituja kysymyksiä. Vakioidussa kyselyssä samat kysymykset kysytään vastaajilta samassa järjestyksessä ja samalla tavoin. Kyselyyn vastaaja lukee kysymyksen aina itse ennen vastauksen antamista. Kysely on tehokas tapa aineiston keräämiseksi, kun tutkimukseen osallistujia on paljon ja he ovat hajallaan. Tärkeää kyselyiden lähettämisessä on miettiä lähetyksen ajoitus, jossa kannattaa huomioida etukäteen tiedossa olevat lomaviikot tai arkipyhät (Vilka 2014, 28.)

Opinnäytetyössä käytettiin kvantitatiivista tutkimusotetta. Tiedonkeruumenetelmäksi valittiin sähköinen kyselytutkimus, koska tutkimukseen osallistuvia oli lukumääräisesti paljon ja he olivat hajallaan. Tutkimuksen tuloksia kuvattiin pääasiassa numeroiden

kuten prosenttiosuuksien avulla, joita tulkittiin ja selitettiin sanallisesti. Tällä pyrittiin siihen, että ulkopuolisen lukijan olisi helpompi ymmärtää tutkimuksessa saatuja tuloksia.

Sähköinen kyselytutkimus oli paras tapa, koska se toi sitä tehokkuutta, mihin se antaa mahdollisuuden. Sähköisistä kyselylomakkeista saatiin ulkoasultaan onnistuneita ja helppokäyttöisiä, minkä voidaan uskoa vaikuttaneen positiivisesti vastaajien osallistumishalukkuuteen.

5.2 Tutkimuksen kohderyhmät ja rajaus

Opinnäytetyössä toteutettiin kaksi erillistä tutkimusta. Tavoitteena oli selvittää Mikkelin ammattikorkeakoulun osalta, kuinka hyvin metsätalousinsinööri (ylempi AMK) tutkinto on työelämässä tunnettu ja kuinka tutkinnon suorittaneet ovat sijoittuneet työelämään. Tämän lisäksi selvitettiin millaista osaamista työnantajien edustajien mielestä metsätalouden liiketoiminnan koulutusohjelman sisällössä tulee painottaa.

Työnantajien kohderyhmäksi valittiin näytteeksi henkilöitä, jotka toimivat metsänhoitoyhdistyksessä, metsäteollisuusyrityksessä tai valtion/julkisen sektorin palveluksessa johto- tai päällikkötehtävässä. Työnantajien kohderyhmässä harkinnanvaraiseen näytteeseen päädyttiin siksi, koska tietoa koko perusjoukosta oli mahdoton saada ja näin ollen esimerkiksi satunnaisotos ei ollut mahdollinen.

Metsänhoitoyhdistysten osalta näytteeseen valittiin kaikki suomenkieliset metsänhoitoyhdistykset. Metsäteollisuusyritysten osalta näytteeseen valittiin Harvestia, Metsä Group, Stora Enso, UPM ja sekä kolmetoista yksityistä sahaa, jotka olivat Akonkosken saha, Hasa, Iisalmen Sahat, Isojoen saha, JPJ - Wood, Junnikalan saha, Keitele Group, Koskitukki Oy, Kuhmo Oy, Luvian saha, Pölkky Oy, Versowood ja Westas Group. Valtion/Julkisen sektorin osalta näytteeseen valittiin Metsähallitus, Metsäkeskus sekä Otso. Näyte sisälsi henkilöitä yhteensä 143 kpl taulukon mukaisesti (TAULUKKO 1.).

TAULUKKO 1. Työnantajien kyselyn näyte

METSÄNHOITOYHDISTYS	Toiminnanjohtajat (73 kpl)
HARVESTIA	Aluepäälliköt (2 kpl)
UPM - METSÄOSASTO	Pohjois-Euroopan puunhankinnan ja metsätalouden johtaja Aluejohtajat (3 kpl) Metsäasiakaspäälliköt (10 kpl)
STORA ENSO - METSÄOSASTO	Ostojohdaja Metsäpäällikkö Ostopäälliköt (14 kpl)
METSÄ GROUP - METSÄOSASTO	Suomen puunhankinnan johtaja Piiripäälliköt (14 kpl) Korjuupäällikkö Asiakaspäällikkö
METSÄHALLITUS - METSÄOSASTO	Aluejohtajat (3kpl)
AKONKOSKEN SAHA	Metsäpäällikkö
HASA	Metsäpäällikkö
IISALMEN SAHAT	Metsäpäällikkö
ISOJOEN SAHA	Metsäpäällikkö
JPJ - WOOD	Metsäpäällikkö
JUNNIKKALAN SAHA	Metsäpäällikkö
KEITELE GROUP	Metsäpäällikkö
KOSKITUKKI OY	Metsäpäällikkö
KUHMO OY	Metsäpäällikkö
LUVIAN SAHA	Metsäpäällikkö
PÖLKKY OY	Metsäpäällikkö
VERSOWOOD	Metsäpäällikkö
WESTAS GROUP	Metsäpäällikkö
METSÄKESKUS	Metsänomistajien palvelupäällikkö HR - tiimin esimies
OTSO METSÄPALVELUT	Johtaja Operatiivinen päällikkö Tuotantopäällikkö

5.3 Tutkimuksen toteutus ja kyselylomakkeet

Survey- eli kyselytutkimus on yksi tapa kerätä aineistoa. Tietoa kyselyissä kerätään standardoidusti ja kohdehenkilöt muodostavat otoksen tai näytteen perusjoukosta. Standardoituus tarkoittaa sitä, että jos haluaa saada esimerkiksi tietoa siitä, mistä tutkimuksen osa-alueesta on ollut eniten hyötyä työelämässä, on tätä asiaa kysyttävä kaikilta vastaajilta täsmälleen samalla tavalla (Hirsjärvi ym. 2015, 193.) Kyselyllä kerätty aineisto käsitellään yleensä kvantitatiivisesti, sillä tuloksia esitetään prosenttiosuuksilla sekä lukumäärillä ja havainnoidaan taulukoiden ja kuvioiden avulla.

Aineisto kerättiin sähköisenä kyselytutkimuksena käyttämällä Weppol – kyselytyökalua. Kyselylomakkeita tehtiin kaksi: oma työnantajille sekä oma Mikkelin ammattikorkeakoulussa metsätalousinsinööri ylemmän ammattikorkeakoulututkimuksen suorittaneille. Kyselytutkimuksen etuna pidetään sitä, että sen avulla pystytään keräämään

tehokkaasti melko laaja tutkimusaineisto. Sähköiseen kyselyyn vastaaminen on helpompaa kuin kirjekyselyyn ja tällöin vastausprosentti on usein korkeampi.

Kyselylomakkeissa käytettiin erilaisia kysymystyyppejä riippuen siitä, mitä ja miten jotain asiaa kysyttiin. Valinta – kysymyksiä, joissa sallittiin yhden vaihtoehdon valinta, käytettiin esimerkiksi taustatietojen kuten asuinpaikan, nykyisen työtilanteen ja tehtävätason selvittämiseen. Kyselyssä käytettiin myös monivalintakysymyksiä, joissa vastaaja pystyi valitsemaan useamman vaihtoehdon. Monivalintakysymys oli tarpeellinen selvitettäessä esimerkiksi vastaajan työtehtävän pääasiallista työnkuvausta, koska sisältö saattaa koostua muutamasta pääasiallisesta tehtävästä. Asteikko – kysymystä käytettiin kysymyksissä, joissa jotain asiaa haluttiin arvioida esimerkiksi tärkeyden mukaan. Asteikko- kysymystä käytettiin selvitettäessä vastaajalta esimerkiksi sitä, mitkä olivat tärkeimmät syyt MTI (ylempi AMK) tutkinnon suorittamiselle. Molemmat kyselyt sisälsivät myös yhden tai kaksi avointa kysymystä, joihin vastaajat pystyivät vapaasti kirjoittamaan mielipiteitään.

Työnantajien kyselylomakkeesta (liite 1.) haluttiin tehdä yhden sivun pituinen, koska sillä uskottiin olevan vaikutusta korkeampaan vastausprosenttiin. Liian pitkä ja raskas kyselylomake jää helposti täyttämättä, koska työnantajien työsähköposteihin tulee paljon viestejä, joihin pitää ottaa kantaa. Kyselylomake sisälsi kahdeksan valinta – kysymystä ja yhden avoimen kysymyksen. Tutkinnon suorittaneiden kyselylomakkeesta (liite 2.) piti tehdä pidempi, sillä selvitettäviä asioitakin oli huomattavasti enemmän. Kyselylomake jaettiin viidelle eri sivulle, jolloin sen käytettävyys ja vastaaminen oli sujuvampaa. Kysely sisälsi 19 erilaista valinta-, monivalinta- tai asteikko kysymystä sekä kaksi avointa kysymystä.

Molemmille kohderyhmille tehtiin saatekirje (liite 3.), mikä lähetettiin vastaanottajien työsähköposteihin. Linkit kyselyihin liitettiin saatekirjeen yhteyteen, jotka ohjasivat vastaajat suoraan kyselyyn. Molemmat kyselyt olivat anonyymeja, mutta halutessaan vastaaja pystyi jättämään yhteystietonsa arvontaa varten, missä kaikkien vastaajien kesken arvottiin S-ryhmän lahjakortteja. Vastaanottajia oli ympäri Suomen ja kysely päädyttiin lähettämään viikolla 11 (15.3), koska silloin yleiset talvilomaviikot olisivat jo ohi. Muistutusviesti lähetettiin viikon päästä ensimmäisestä viestistä. Vastausaika kyselyyn osallistumiselle oli yhteensä 17 päivää. Pääsiäisen arkipyhät veivät vastausaika kaksiksi päivää, joten todellinen vastausaika arkipäivät laskien oli 11 päivää.

Perusjaotteluna analyysimenetelmille pidetään jakoa määrälliseen ja laadulliseen analyysiin. Tämän opinnäytetyön tuloksia analysoitiin pääasiassa määrällisesti, sillä sähköisen kyselyn kautta saamaa aineistoa esitetään prosenttiosuuksin ja havainnoidaan kuvioden sekä taulukoiden avulla. Analyysi ja kuvaajat tehtiin Webropol kyselyohjelman eri toiminnoilla. Tutkimusaineistoa selitettiin ja tulkittiin, koska se selkiytti aineiston ymmärtämistä ja merkitystä

Kielellistä aineistoa kuten avoimiin kysymyksiin annettuja vastauksia tutkitaan kvalitatiivisen sisällönanalyysin avulla. Sen avulla vastauksia tiivistettiin ja saatiin selkeään muotoon yhdeksi ymmärrettäväksi kokonaisuudeksi. Keskeistä kvalitatiiviselle sisällönanalyysille on pelkistäminen. Kysymyslomakkeissa oli muutama avoin kysymys, joihin vastaukset saatiin kirjallisena. Näitä avoimien kysymysten vastauksia analysoidaan kvalitatiivista sisällönanalyysiä käyttäen ja klusteroidaan vastaukset eri pääteemojen alle. Klusterointi tarkoittaa sitä, että sanalliset vastaukset käydään läpi ja etsitään niistä samankaltaisuuksia. Tämän jälkeen samaa tarkoittavat käsitteet jaetaan ja yhdistetään omiksi teemoiksi (Silius 2005, 5.) Teemojen sisältöä tulkitaan ja selitetään sanallisesti. Tällä pyritään siihen, että ulkopuolisen lukijan olisi helpompaa ymmärtää tutkimuksessa saatuja tuloksia.

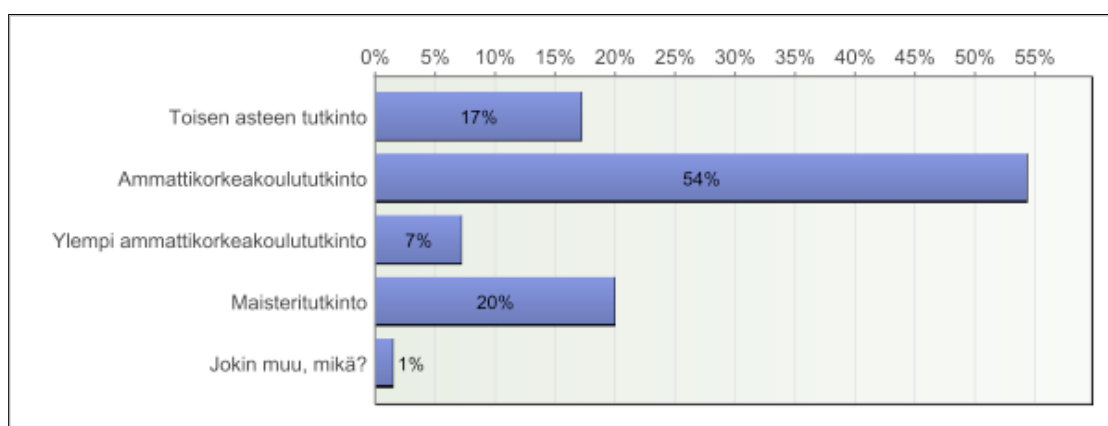
5.4 Työnantajien taustatiedot

Työnantajakysely lähetettiin jokaisen suomenkielisen metsänhoitoyhdistyksen toiminnanjohtajalle (73 kpl), 62:lle metsäteollisuuden työnantajan edustajalle, jotka toimivat päällikkö tai johtotehtävissä, kolmelle Metsähallituksen aluejohtajalle, kahdelle Metsäkeskuksen ja kolmelle Otso Metsäpalveluiden esimiestehtävissä toimivalle henkilölle. Metsänhoitoyhdistysten toiminnanjohtajista kyselyyn vastasi 38, jolloin vastausprosentiksi muodostui 52. Metsäteollisuuden työnantajista kyselyyn vastasi 29, jolloin vastausprosentiksi muodostui 47. Metsähallituksen, Metsäkeskuksen ja Otso Metsäpalveluiden näyte ja vastausten lukumäärä (3 kpl) jäi niin alhaiseksi, että niiden vastausten vaikutus tulosten kokonaisuuteen jää vähäiseksi. Yhteensä kyselyyn osallistui 70 työnantajan edustajaa, joten vastausprosentiksi muodostui 49. (TAULUKKO 2.).

TAULUKKO 2. Kyselyyn vastanneet työnantajien edustajat

Työnantajataho	Vastaaajien lukumäärä
Metsäteollisuus	29
Metsänhoitoyhdistys	38
Valtio, julkinen sektori	3

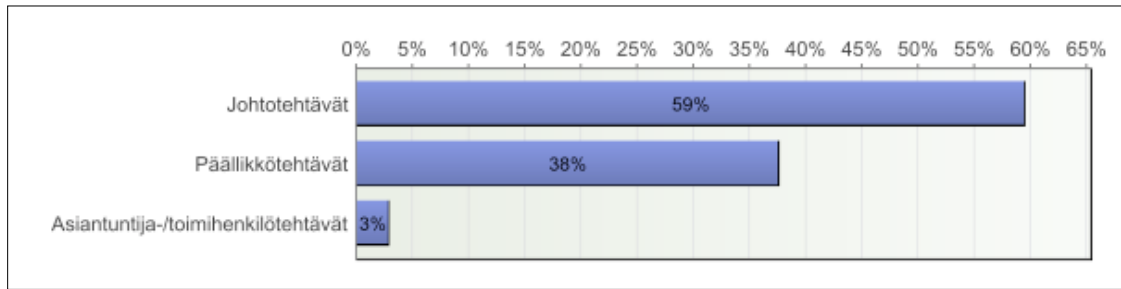
Työnantajien koulutustaustaa selvittäessä ilmeni, että puolet (54 %) vastanneista oli suorittanut ammattikorkeakoulututkinnon. Toisen asteen tutkinnon vastanneista oli suorittanut 17 prosenttia, maisteritutkinnon 20 prosenttia ja ylempään ammattikorkeakoulututkinnon 7 prosenttia vastanneista. Jokin muu, mikä - vaihtoehtoon oli vastattu metsänhoitajan tutkinto, joka vastaa maisterin tutkintoa. Johto- ja päällikkötehtävissä toimivista 61 prosenttia oli suorittanut joko ammattikorkeakoulu tai ylempään ammattikorkeakoulututkinnon (KUVIO 1.).

KUVIO 1. Koulutustausta, n=70

Vastanneista työnantajista 59 prosenttia ilmoitti tehtävätonsa olevan johtotehtävät, 38 prosenttia päällikkötehtävät ja 3 prosenttia asiantuntija-/toimihenkilötehtävät. Johtotehtävissä toimivia työnantajan edustajia olivat esimerkiksi metsänhoitoyhdistysten toiminnanjohtajat, sahojen metsäpäälliköt ja ostojohtaja. Päällikkötehtävissä toimivia työnantajien edustajia olivat metsäasiakaspäälliköt, piiripäälliköt ja ostopäälliköt (KUVIO 2).

KUVIO 2. Tehtävätaso, n=70

5.5. Tutkinnon suorittaneiden taustatiedot

Kyselylomake lähetettiin jokaiselle vuonna 2008 – 2015 Mikkelin ammattikorkeakoulussa metsätalousinsinöörin (ylempi AMK) tutkinnon suorittaneelle henkilölle, joita oli 42 kpl. Kyselyyn vastasi 25 tutkinnon suorittanutta, joten vastausprosentiksi tuli 60. Vastaajista naisia oli 8 kpl ja miehiä 17 kpl. Kyselyyn vastaajien ikä vaihteli 32 vuodesta 64 vuoteen, keskimääräisen iän ollessa 47 vuotta. Tutkinnon suorittaneiden työkokemus metsäalalta ennen opintojen aloittamista oli keskimäärin 14 vuotta. Opiskelemaan on siis hakeutunut kokeneita ja metsäalalla kohtuullisen pitkään toimineita henkilöitä. Tutkinnon suorittaneita löytyy ympäri Suomea, mutta pääosa heistä asuu Pohjois- ja Etelä-Savossa (TAULUKKO 3.).

TAULUKKO 3. Tutkinnon suorittaneiden asuinpaikka

Asuinpaikka		Asuinpaikka	
Uusimaa	1	Etelä-Savo	5
Varsinais-Suomi	1	Pohjois-Savo	5
Kanta-Häme	1	Pohjois-Karjala	1
Pirkanmaa	1	Pohjois-Pohjanmaa	2
Päijät-Häme	1	Keski-Pohjanmaa	2
Etelä-Karjala	3	Lappi	2

5.6 Tutkimuksen luotettavuus

Tutkimuksissa pyritään välttämään virheiden tekemistä, jotta tulokset olisivat mahdollisimman päteviä ja luotettavia. Tämän vuoksi jokaisen tutkimuksen tekijän on hyvä arvioida oman työnsä pätevyys ja luotettavuus. Tutkimuksen tason ja johtopäätösten pätevyyden arvioimisessa käytetään validiuden ja reliabiliuden käsitteitä. Reliabilius tarkoittaa sitä, että tutkimus on tehty niin huolellisesti, että sen antamia tuloksia

voidaan pitää toistettavina. Tulokset eivät saa olla sattumanvaraisia, siis sellaisia, jotka muuttuisivat joka kerta, jos tutkimus tehtäisiin uudelleen. (Hirsjärvi 2015, 231.)

Validius tarkoittaa tutkimuksen kykyä antaa vastaukset juuri niihin kysymyksiin, mihin tutkimuksella on pyrittykin. Se edellyttää sen, että tutkimusaineistosta saatu tieto ymmärretään oikein ja siitä tehdyt johtopäätökset ovat niin oikeanlaisia kuin mahdollista (Hirsjärvi 2015, 231.)

Kvantitatiivisessa kyselytutkimuksessa reliaabeliuden todentaminen on helpompaa, koska tutkimuksen keskeiset vaiheet voidaan todella toistaa samalla tavalla. Tutkimuksen kyselyn voi tehdä myöhemmin uudelleen juuri samalla tavalla ja vertailla saatuja tuloksia, joten sen suhteen reliaabelius on hyvä.

Validiuden suhteen kyselylomakkeen kysymykset ovat haastavia, koska kysyjä ei voi olla koskaan varma esimerkiksi siitä, ymmärtääkö vastaaja kysymyksen samalla tavoin kuin kysymyksen tekijä. Tämän vuoksi kysymyksistä pyrittiin tekemään yksinkertaisia ja helposti ymmärrettäviä. Lisäksi selitettiin kahta kysymystä, jotta vastaaja ymmärtäisi kysymyksen mahdollisimman samalla tavoin kuin kysymyksen tekijä.

Tutkimuksen satunnaisotoksen saaminen työnantajista oli mahdotonta, koska koko perusjoukon koosta ei ollut mahdollisuutta saada tietoa. Siksi päädyttiin harkinnanvaraiseen näytteeseen. Kysely lähetettiin kaikkiaan 142 työnantajan edustajalle, josta metsänhoitoyhdistysten toiminnanjohtajia oli 73, metsäteollisuuden johtaja- tai päällikkö tehtävissä toimivia 64 ja 5 metsäkeskuksen ja Otso metsäpalveluiden palveluksessa olevaa johtajaa/päällikköä. Metsäkeskuksen ja Otso metsäpalveluiden osalta kyselyiden lukumäärä jäi niin alhaiseksi, että niiden vaikutus tuloksiin on vähäinen. Vastauksia tuli yhteensä 69 kpl, joista metsänhoitoyhdistysten toiminnanjohtajilta 38 kpl, metsäteollisuuden johto- tai päällikkötehtävissä toimivilta 28 kpl ja valtion/julkisen sektorin palveluksessa olevilta johtajilta/päälliköiltä 3 kpl.

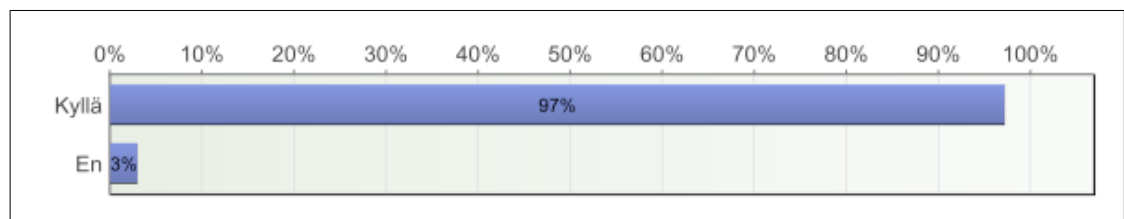
Työnantajien kyselyssä näyte on suhteellisen valikoitunut, minkä vuoksi tulosten yleistettävyyden ei ole tarkoituksenmukaista koko perusjoukkoa (metsäalan kaikkia työnantajia) ajatellen. Metsänhoitoyhdistysten, kolmen suurimman metsäyhtiön sekä suurimpien yksityisten sahojen metsäosastojen edustajien osalta vastauksista koostettuja tuloksia voidaan kuitenkin pitää luotettavina.

Metsätalousinsinööri (ylempi AMK) tutkinnon suorittaneiden osalta kysely lähetettiin jokaiselle, joka oli valmistunut vuosien 2008 – 2015 välisenä aikana. Valmistuneiden lukumäärä oli 42 kpl ja vastauksia heiltä tuli määräaikaan mennessä 25 kpl. Tutkimukseen vastanneet ovat hyvin selvillä tutkimuksen kysymysten aihealueista ja saaneet niistä kokemuksia ollessaan työelämässä. Kyselyyn vastanneiden uskotaan suhtautuneen tutkimukseen vakavasti ja täyttäneen kyselyn huolellisesti, joten sen vuoksi tuloksien luotettavuutta voidaan pitää hyvänä.

6 TULOKSET

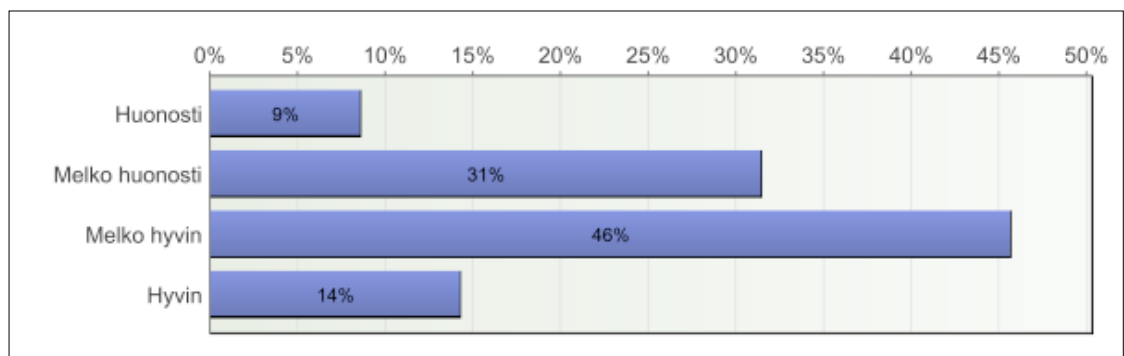
6.1 Metsätalousinsinööri (ylempi AMK) tutkinnon tunnettuus työelämässä

Työnantajien edustajista lähes jokainen oli kuullut aikaisemmin metsätalousinsinööri (ylempi AMK) tutkinnosta (KUVIO 3.).

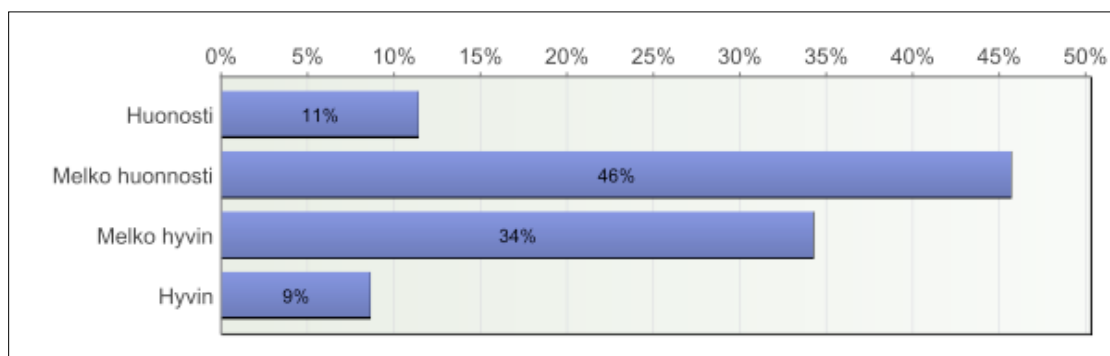
KUVIO 3. Oletteko kuullut aikaisemmin metsätalousinsinööri (ylempi AMK) tutkinnosta? n=70

Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon tunnettuus metsälalla on kohtuullinen, sillä työnantajien edustajista 60 prosenttia kertoi tuntevansa tutkinnon melko hyvin tai hyvin (KUVIO 4.). Melko huonosti tai huonosti tutkinnon kertoi tuntevansa 40 prosenttia vastaajista, mikä on kuitenkin melko suuri osuus.

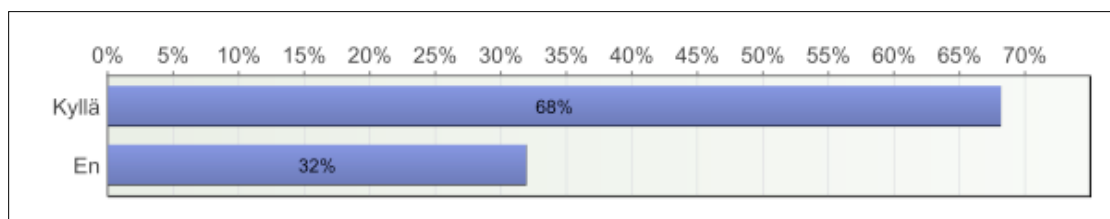
KUVIO 4. Kuinka hyvin tunnente metsätalousinsinööri (ylempi AMK) tutkinnon? n=70

Metsäalalla ylempi ammattikorkeakoulututkinto kärsii vielä yleisesti huonosta tunnettuudesta, sillä 57 prosenttia työnantajien edustajista oli sitä mieltä, että tutkinto on melko huonosti tai huonosti tunnettu metsäalalla (KUVIO 5.).

KUVIO 5. Kuinka hyvin metsätalousinsinööri (ylempi AMK) tutkinto on tunnettu metsäalalla? n=70

Työnantajien edustajista lähes 70 prosenttia tiesi, että ylempi ammattikorkeakoulu vastaa laajuudeltaan ylempää korkeakoulututkintoa (KUVIO 6.)

KUVIO 6. Tiesittekö, että ylempi amk – tutkinto vastaa laajuudeltaan ylempää korkeakoulututkintoa? n=70

6.2 Metsätalouden liiketoiminnan painopisteet työnantajien mukaan

Työnantajien edustajille suunnatussa kyselyssä oli viimeisenä avoin kysymys, minkä avulla haluttiin selvittää mitä metsätalouden liiketoiminnan osa – alueita tulisi tutkinossa painottaa. Avoimeen kysymykseen vastauksen antoi 46 työnantajan edustajaa eli 66 prosenttia kyselyyn osallistuneista. Sanalliset vastaukset käytiin läpi ja etsittiin niistä samankaltaisuuksia. Tämän jälkeen samaa tarkoittavat vastaukset tai sanat yhdistettiin viiden eri pääteeman alle, jotka ovat *substanssiosaaminen*, *talousosaaminen*, *markkinointi- ja viestintäosaaminen*, *johtamisosaaminen* sekä *palvelu- ja myyntiosaaminen* (KUVIO 7.). Laatikoihin on koottu luettelomaisesti asioita, jotka tulivat useimmin ilmi työnantajien vastauksissa. Jokin asia voisi olla jossain toisessakin laa-

tikossa ja joitain asioita olisi voinut yhdistellä, mutta niin ei tehty, koska vastausten sisällön uskotaan avautuvan näin paremmin.

KUVIO 7. Työnantajien vastauksista muodostetut pääteemat metsätalouden liiketoiminnan osa-alueista

Substanssiosaamisella tarkoitetaan alan ammatillisen koulutuksen ja työkokemuksen perusteella hankittua tieto- ja taitoperustaa. Substanssiosaamisen peruspohjan metsätalousinsinööri saa suoritettuaan ammattikorkeakoulututkinnon ja oltuaan työelämässä muutamia vuosia. Työnantajien vastauksissa tulee esille metsäalan substanssiosaamisen perustaitoja kuten puukaupallinen osaaminen, bioenergiaosaaminen ja metsänhoidon osaaminen. Yhden työnantajan vastauksessa esille tuli esimerkiksi työyhteisössä toimiminen ja kykyä toimia itsenäisesti sekä vastuullisesti omaa toimintaa arvioiden ja kehittäen. Tieto- ja viestintäteknologioiden hallinta ja hyödyntäminen nousi myös esille, joiden käyttö lisääntyy koko ajan tulevaisuudessa.

”Laaja-alaisempaa metsätalouden ja puunhankinnan suunnittelua (mm. talous- ja määräsuunnittelua) kuin normaalin toimihenkilötason tehtävissä on tarpeen”

”Minun tiedoillani tutkinnostanne on vaikea ottaa kantaa tähän asiaan. Käytännön elämässä yleiset kommunikaatiotaidot nousevat usein esiin. Me kaikki olemme yksilöi-

tä eikä kaikkea voi koulussa oppia. Mutta varsinaisten ammatillisten opintojen lisäksi haluaisin satsata vuorovaikutustaitoihin. Tai ainakin siihen, että ymmärtäisimme olemamme erilaisia erilaisin näkökannoin varustettuna”

Talousosaaminen nousi vahvasti esiin työnantajien vastauksissa, koska se antaa perustan kannattavalle ja tehokkaalle liiketoiminnalle. Ilman hyvää talousosaamista ei mikään yritys pärjää kilpailuilla markkinoilla. Talousosaamiseen liittyen tuli vastauksissa esille esimerkiksi talousseurannan perusteet, tuotantoketjun kustannustietoisuus, kannattavuuslaskelmat ja ennusteiden tekeminen. Nämä ovat taitoja, joita jokaisen työelämässä toimijan olisi hyvä ottaa huomioon omassa toiminnassa.

”Tutkinnossa pitää keskittyä enemmän yrityksen johtamisen tunnuslukuihin (liikevaihto, jalostusarvo, myyntikate, myyntikateprosentti jne.) Tavoitteiden asettamiseen, seurantaan ja raportointiin sekä tulosten analysointiin. Lisäksi osaamista tarvitaan liiketoimintaympäristön analysointiin ja kykyyn johtaa toimenpidesuunnitelmia (SWOT & TOWS”

”Kaupallista puolta pitäisi painottaa enemmän. Metsäpuolellakin eletään nykyään hyvin bisneslähtöisesti!”

Markkinointi- ja viestintäosaaminen nähdään myös metsäalalla yhtenä tärkeänä osana kokonaisuudesta. Vastauksissa tuli esiin monta kertaa esimerkiksi markkinointitaidot, viestintätaidot sekä eri viestintäkanavien tunteminen ja hyödyntäminen. Esille nousi myös tuotteistus, jota olisi hyvä hyödyntää markkinoinnissa.

”Markkinointi ja viestintä ovat tulevaisuuden menestymisen avaimet. Näitä kannattaa korostaa.”

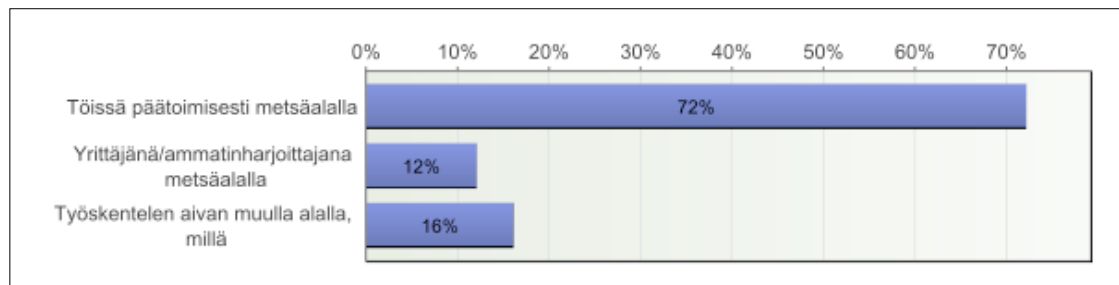
”Yleensä ottaen markkinointi, asiakaspalvelu ja sosiaaliset taidot tärkeitä...”

Johtamisosaamiseen liittyviä kommentteja oli myös monen työnantajan vastauksissa. Johtamisen eri muodoista esiin nousivat esimerkiksi puunhankinnan ja metsätalouden talous ja määräsunnittelun johtaminen, talousjohtaminen sekä henkilöstöhallinto. Yksittäisenä sanana annettu vastaus johtaminen liittyi uskoakseni pääosin henkilöjohtamiseen ja sen perusteisiin.

Palvelu- ja myyntiosaamisen merkitys metsäalalla on viimeisen viiden - kymmenen vuoden sisällä kasvanut merkittävästi. Palvelu- ja myyntikulttuurin omaksuminen on vaatinut monelta metsäalalla työskentelevältä uudenlaista suhtautumista työhönsä. Asiakas- ja myyntitaidoista on tullut yhä tärkeämpi osa jokapäiväistä toimintaa. Tämä asia tuli esiin myös työnantajien antamissa vastauksissa, joissa esiin nousivat esimerkiksi erilaisten tarpeiden ja näkökantojen ymmärtäminen, neuvottelutaidot sekä monipuolinen myyntiosaaminen.

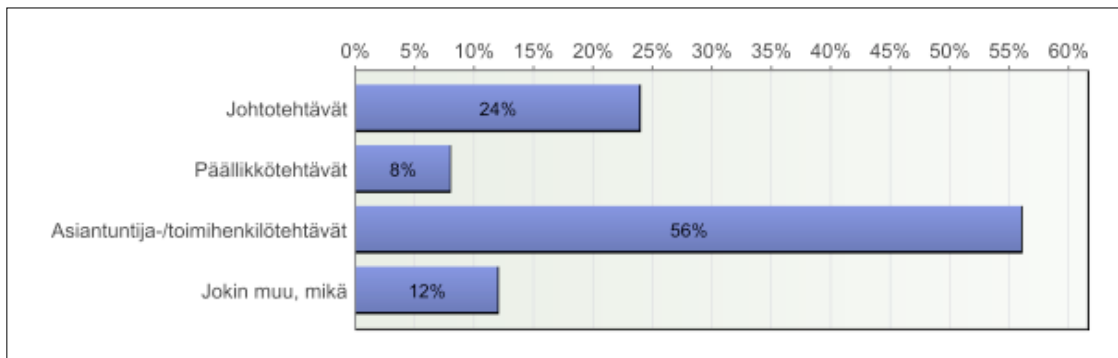
6.3 Metsätalousinsinööri (ylempi AMK) tutkinnon suorittaneiden nykyinen työtilanne ja työtehtävä

Metsäala työllistää pääasiassa tutkinnon suorittaneet, sillä töissä päätoimisesti metsäalalla oli heistä 72 prosenttia. Yrittäjänä toimi 12 prosenttia ja töissä muulla kuin metsäalalla oli 16 prosenttia tutkinnon suorittaneista. Muulla alalla toimivista yksi vastaa- jista oli töissä viestintäalalla, yksi työskenteli vesistökuunnostuksen piirissä, yksi toimi kielen opettajana ja yhden työnä oli koulutus suunnittelu ammattikorkeakoulussa (KUVIO 8).

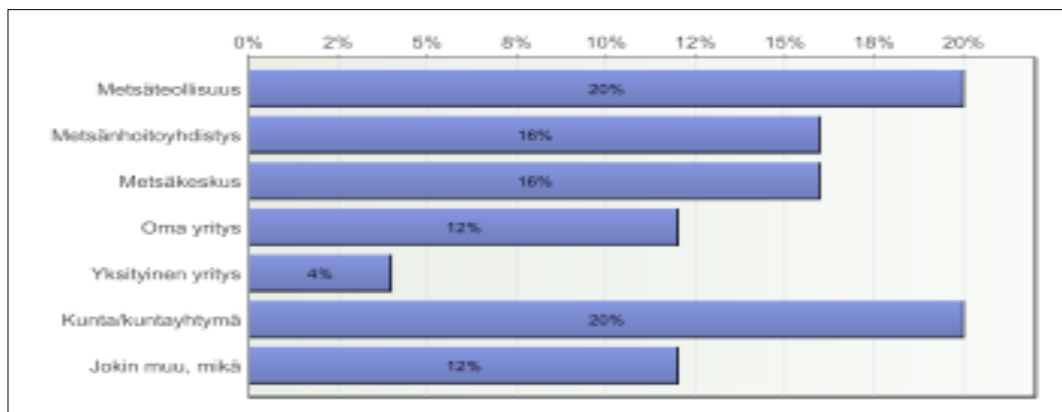
KUVIO 8. Tutkinnon suorittaneiden nykyinen työtilanne, n=25

Tutkinnon suorittaneista pääosa (56 %) työskentelee asiantuntija- tai toimihenkilötehtävissä. Johto- ja päällikkötehtävissä vastanneista ilmoitti toimivansa 32 prosenttia ja jossain muussa tehtävissä toimivia oli 12 prosenttia (KUVIO 9.). Asiantuntija-toimihenkilötehtäviä olivat esimerkiksi metsäasiantuntija, rahoituksen ja tarkastuksen asiantuntija, tietoa-aineiston asiantuntija, metsäpalveluesimies, aineenopettaja/opettaja, hankintaesimies, suunnittelija ja opastaja. Johto- ja päällikkötehtäviä olivat esimerkiksi johtaja, toimitusjohtaja, metsänomistajien palvelupäällikkö, projektipäällikkö, metsätaloustaluspäällikkö ja metsäpäällikkö. Tehtävätasokseen *Jokin muu, mikä* - valinnot olivat yrittäjä, lehtori ja metsäkonealan opettaja.

KUVIO 9. Tutkinnon suorittaneiden tehtäväaso, n=25

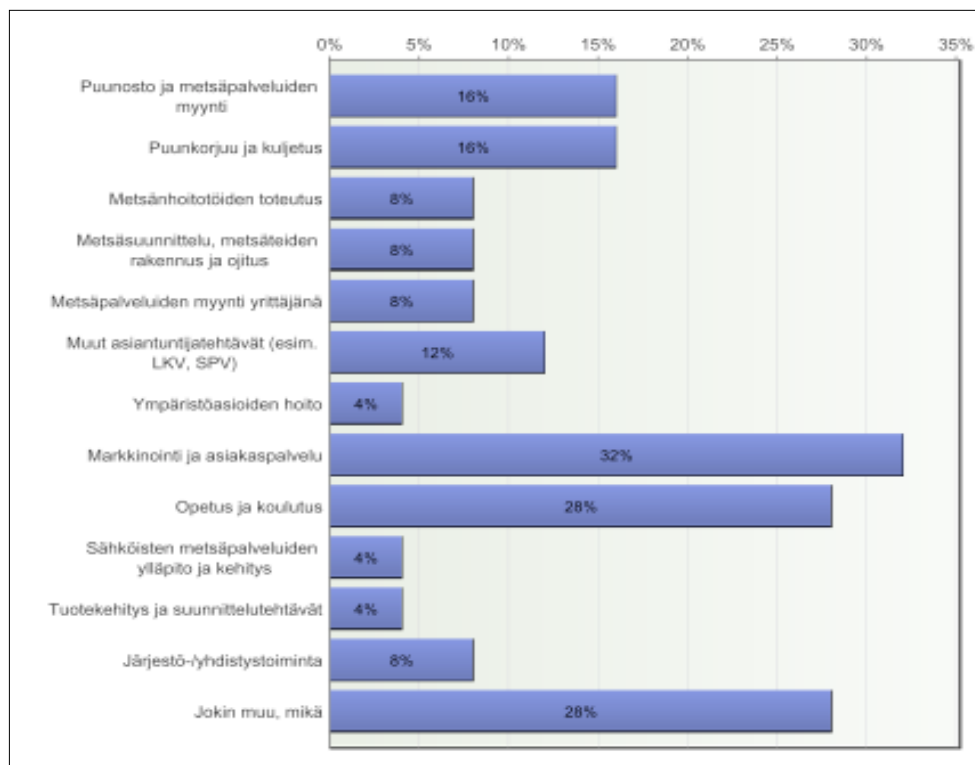
Tutkinnon suorittaneiden työnantajataho vaihteli, mutta perinteisten metsäalan työllistäjien kuten metsäteollisuuden, metsänhoitoyhdistysten ja metsäkeskusten palveluksessa toimi puolet (52%) vastaajista. Kunta/kuntayhtymän palveluksessa toimi viides (esimerkiksi opettaja, koulutussuunnittelija, projektipääliikö). *Jokin muu, mikä* työnantajatahoksi valinneiden työnantajana oli tutkimusala, Mikkelin ammattikorkeakoulu ja osakeyhtiömuotoinen koulutuksen järjestäjä (KUVIO 10).

KUVIO 10. Tutkinnon suorittaneiden työnantajataho, n=25

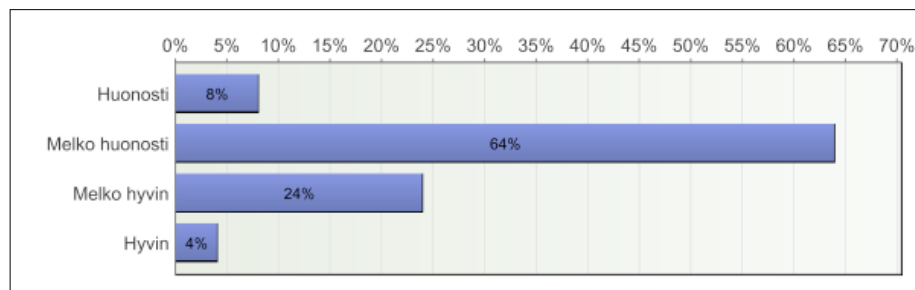
Työtehtävien pääasiallista sisältöä käsittelevässä kysymyksessä vastaajat pystyivät valitsemaan useamman vaihtoehdon, koska työ voi sisältää erilaisia tehtäviä, jotka ovat painoarvoltaan yhtä vahvoja. Vastausten hajonta kertoo siitä, että työtehtävät ovat sisällöltään monipuolisia. Markkinointia ja asiakaspalvelua sisältyy moneen eri työhön, sillä se erottautui vastauksissa hieman muita vahvempana. Opetuksen ja koulutuksen osuuteen vaikuttaa se, että useampi vastaajista toimii opettajana tai lehtorina. *Jokin muu, mikä* vaihtoehdon valinneet kertoivat työtehtäviensä sisältävän metsälakien valvontaa ja päätösten esittelyä, viestintää ja tiedotusta, paikkatieto- ja kaukokartoitusaineiston hankintaa sekä tutkimustyötä ja koulutus suunnittelua avoimessa ammattikorkeakoulussa (KUVIO 11).

KUVIO 11. Tutkinnon suorittaneiden työtehtävien sisältö, n=25

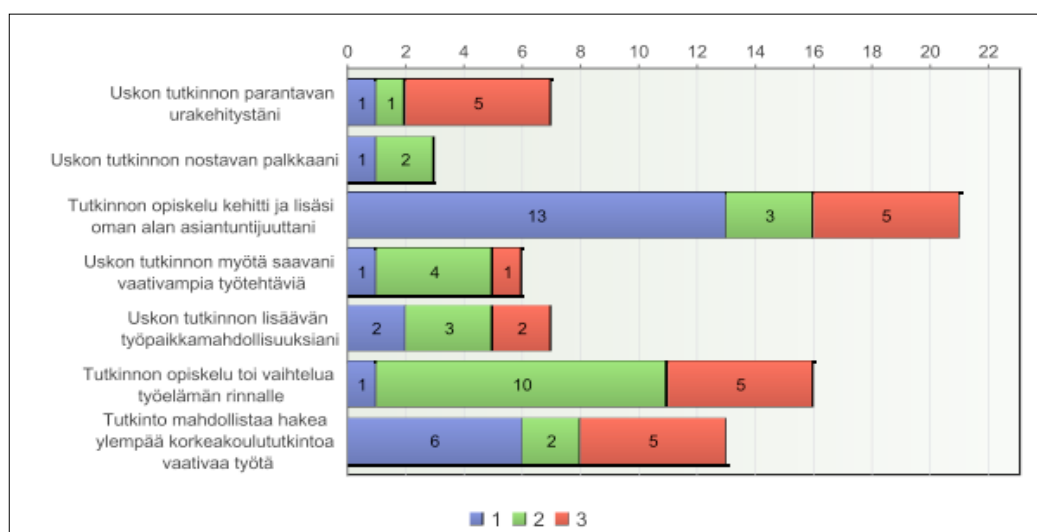
6.4 Metsätalousinsinööri (ylempi AMK) tutkinto ja työelämä

Tutkinnon suorittaneista 72 prosenttia on sitä mieltä, että metsätalousinsinööri (ylempi AMK) tutkinto on huonosti tai melko huonosti tunnettu työelämässä (KUVIO 12).

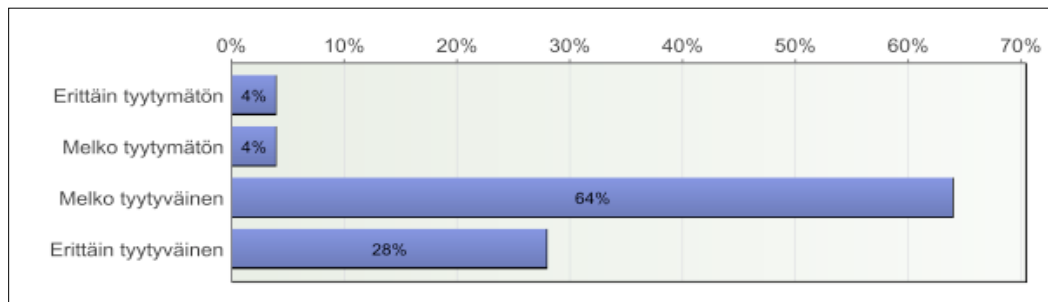
KUVIO 12. MTI- (ylempi AMK) tutkinnon tunnettuus työelämässä tutkinnon suorittaneiden mielestä, n=25

Vastanneista 13 henkilöä (52 %) ilmoitti tärkeimmäksi syyksi tutkinnon suorittamiselle sen, että se kehitti ja lisäsi oman alan asiantuntijuutta. Kuudelle henkilölle (24 %) tärkein syy oli se, että tutkinto antaa mahdollisuuden hakea ylempää korkeakoulututkintoa vaativaa työtä. Toiseksi tärkeimmäksi syyksi tutkinnon suorittamiselle ilmoitti 10 henkilöä (40 %) sen, että opiskelu toi vaihtelua työelämän rinnalle. Kolmanneksi tärkeimmän syyn suhteen kyselyyn vastanneiden vastaukset jakautuivat neljän vaihtoehdon kesken, jotka olivat ”Uskon tutkinnon parantavan palkkaani” (20 %), ”Tutkinnon opiskelu kehitti ja lisäsi oman alan asiantuntijuuttani” (20 %), ”Tutkinnon opiskelu toi vaihtelua työelämän rinnalle” (20 %) ja ”Tutkinto mahdollistaa hakea ylempää korkeakoulututkintoa vaativaa työtä” (20 %) (KUVIO 13).

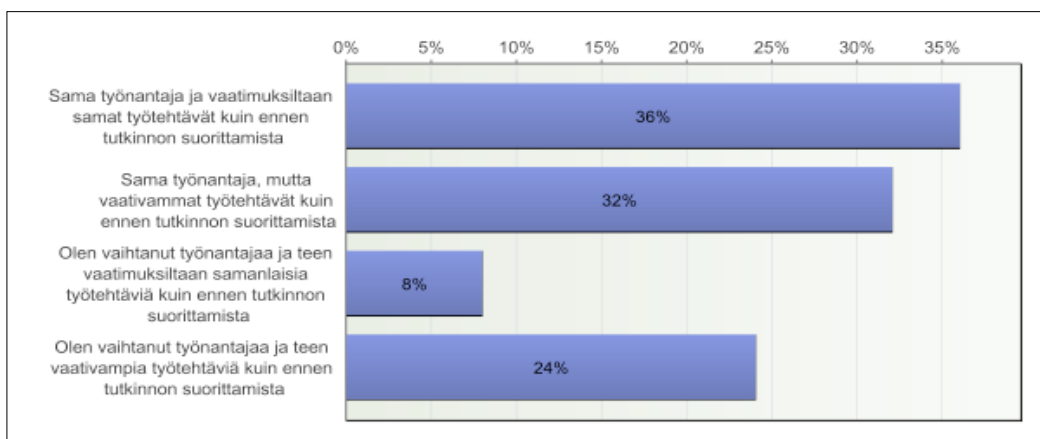
KUVIO 13. Tärkeimmät syyt, miksi tutkinto suoritettiin (1=tärkein, 2=toiseksi, 3=kolmanneksi tärkein syy) n=25

Tutkinnon suorittaneista 92 prosenttia koki tutkinnon auttaneen melko tai erittäin paljon työelämäosaamisen kehittymistä (KUVIO 14). Tämä kertoo siitä, että metsätalouden liiketoiminnan koulutusohjelman sisältö on vastannut hyvin työelämän osaamisvaatimuksiin.

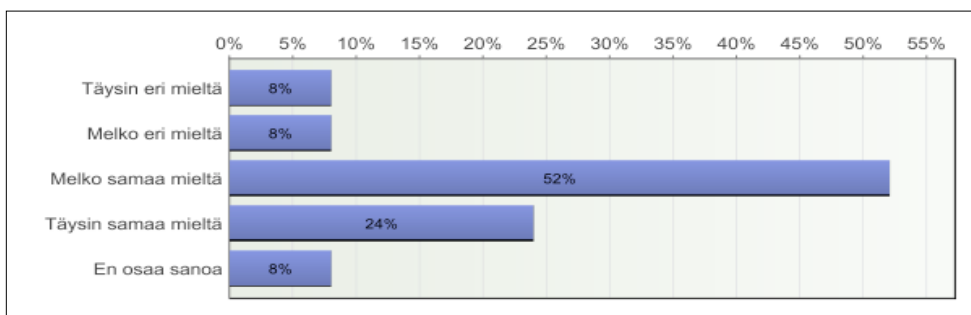
KUVIO 14. Tyytyväisyys tutkintoon työelämäosaamisen kehittymisen suhteen, n=25

Tutkinnon suorittaneista joka toisen kohdalla voidaan ainakin osin nähdä se, että tutkinnolla on ollut positiivinen vaikutus työuraan. 32 prosenttia vastanneista ilmoitti, että tekee saman työnantajan palveluksessa vaativampia työtehtäviä kuin ennen tutkinnon suorittamista ja 24 prosenttia ilmoitti vaihtaneensa työnantajaa ja tekevänsä nyt vaativampia työtehtäviä kuin ennen tutkinnon suorittamisesta. Saman työnantajan ja vaatimuksiltaan samoja työtehtäviä kuin ennen tutkinnon suorittamista kertoi tekevänsä 36 prosenttia tutkinnon suorittaneista (KUVIO 15).

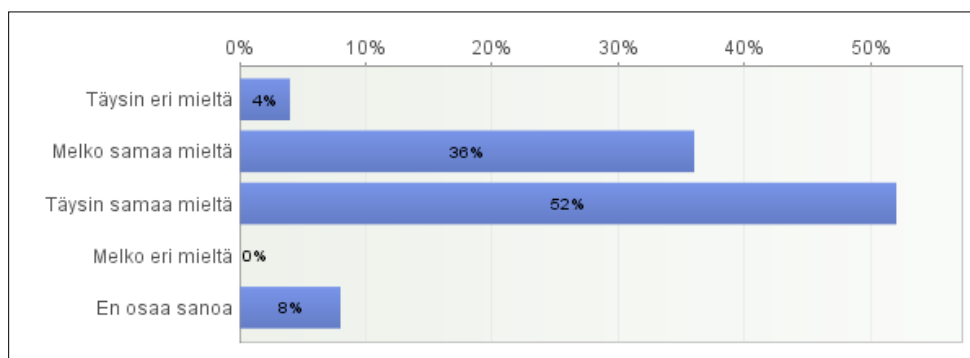
KUVIO 15. Työssäolo tutkinnon suorittamisen jälkeen, n=25

Suurin osa vastanneista luottaa siihen, että suoritettu tutkinto parantaa mahdollisuuksia uralla etenemisessä. 76 prosenttia ilmoitti, että ovat melko tai täysin samaa mieltä siitä, että metsätalousinsinööri (ylempi AMK) tutkinto parantaa heidän työmarkkina-asemaansa ja antaa paremmat mahdollisuudet työuralla etenemiseen (KUVIO 16).

KUVIO 16. Uskon, että MTI (ylempi AMK) tutkinto vaikuttaa positiivisesti työmarkkina-asemaani ja lisää mahdollisuuksiani edetä työuralla, n=25

Metsätalousinsinööri (ylempi AMK) tutkinnolle ja tutkinnon suorittaneille on tulevaisuudessa kysyntää ja siihen uskovat myös pääosa vastanneista, sillä 88 prosenttia tutkinnon suorittaneista oli melko tai täysin samaa mieltä siitä, että metsäalan työelämä tarvitsee ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneita metsätalousinsinöörejä (KUVIO 17.).

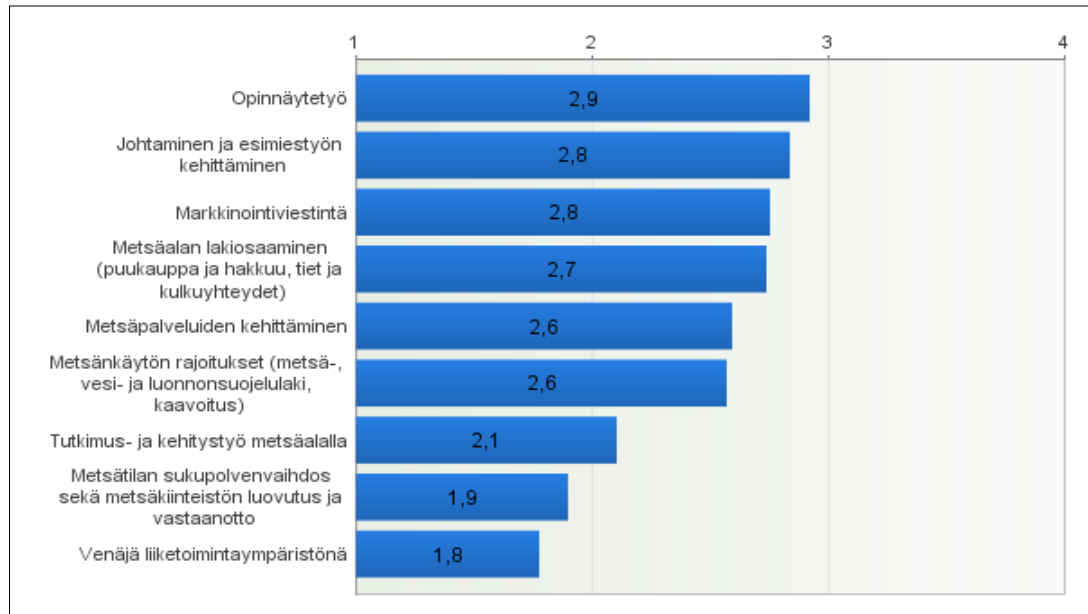

KUVIO 17. Työelämässä on tarvetta MTI (ylempi AMK) tutkinnon suorittaneille, n=25

Metsätalouden liiketoiminnan opetussuunnitelman sisältö on osin vaihdellut eri vuosina. Kun tutkinnon suorittaneilta selvitettiin sitä, mistä tutkinnon osa-alueesta on heille ollut eniten hyötyä työelämässä, pyydettiin heitä arvioimaan asiaa heidän opintoaikaisen kurssien mukaan.

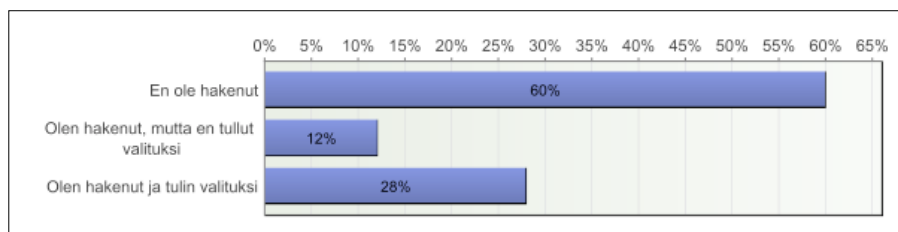
Tutkinnon suorittaneita pyydettiin arvioimaan, kuinka paljon tutkinnon eri osa-alueista on ollut hyötyä työelämässä. Eniten hyötyä työelämäänsä toi tutkinnon suorittaneiden mukaan *opinnäytetyö*, sillä 18 henkilöä (72%) vastanneista kertoi saaneen siitä melko paljon tai paljon hyötyä työelämäänsä. Myös *Johtamisen ja esimiestyön kehittämisen* taidot saa syy-asteikolla korkean keskiarvon, sillä 15 henkilö (60%) vastanneista ilmoitti hyötynensä niistä työelämässä melko paljon tai paljon. Noin puolet vastanneista kertoi saaneen melko paljon tai paljon hyötyä työelämäänsä *markkinointivies-*

tinnän (14 hlöä / 56%) ja *metsäalan lakiosaamisen* (13 hlöä / 52 %) kursseista, joten näidenkin keskiarvo syy-asteikolla on korkea. Tutkinnon suorittaneet pystyivät suorittamaan opintoja myös jonkun toisen koulutusohjelman kurssitarjonnasta. Yksi vastaajista kertoi hyötynensä paljon työelämää ajatellen *englannin kieliopinnoista* ja *strategisen johtamisen* kursseista ja yksi melko paljon *verkkoliiketoiminnan* ja *tuotteistamisen* kursseista ja yksi jonkin verran *englannin kieliopinnoista* ja *sopimusjuridiikasta*. Vähiten hyötyä työelämään nähtiin antavan *Venäjä liiketoimintaympäristönä* opintojakson (KUVIO 18.).

KUVIO 18. Mistä tutkinnon osa-alueesta on ollut sinulle eniten hyötyä työelämässä? (1=ei lainkaan, 2=jonkin verran, 3=melko paljon, 4=paljon) n=25

Tärkeimmäksi syyksi opiskeluunsa 24 prosenttia ilmoitti sen, että tutkinto mahdollistaa hakea työpaikkaa, jonka vaatimuksena on ylempi korkeakoulututkinto. Tutkinnon suorittaneista 40 prosenttia on jo käyttänyt tätä mahdollisuutta ja heistä 28 prosenttia toimii nyt ylempää korkeakoulututkintoa vaativassa työssä (KUVIO 19.).

KUVIO 19. Oletko hakenut valmistumisesi jälkeen työtä, jossa vaatimuksena on ollut ylempi korkeakoulututkinto? n=25

6.5 Metsätalouden liiketoimintaosaamisen painopisteet tutkinnon suorittaneiden mukaan

Tutkinnon suorittaneille suunnatussa kyselyssä oli viimeisenä kaksi avointa kysymystä, joiden avulla haluttiin selvittää mitä metsätalouden liiketoiminnan osa – alueita tulisi tutkintoon sisällyttää sekä mikä on ollut koulutuksessa erityisen hyvää ja missä olisi vielä kehitettävää. 13 kyselyyn vastannutta otti kantaa siihen, mitä liiketoiminnan osa-alueita pitäisi tutkintoon sisällyttää ja 18 kertoi mielipiteensä, mikä oli ollut koulutuksessa erityisen hyvää ja missä olisi vielä kehitettävää.

Tutkinnon suorittaneiden vastauksissa siihen, mitä liiketoiminnan osa-alueita tutkintoon pitäisi sisällyttää tuli esille samoja asioita kuin työnantajienkin. *Substanssiosaamisen* syventämiseen voidaan nähdä liittyvän kommentit, joissa mainittiin metsäalaa linkittyvän lainsäädännön opinnot, metsäverotus ja sukupolvenvaihdosasiat.

”Lakiasioita mahdollisimman paljon, ne tulevat aina jossain muodossa esille.”

”Metsäverotus sekä sukupolvenvaihdosasiat pitäisi nostaa opintojaksotarjottimelle. LKV asiat olisivat myös kova juttu alalla.”

Kuten työnantajien, myös tutkinnon suorittaneiden vastauksissa tuli esille tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (ICT).

”Some haltuun! Sitä kautta näkyvyyttä nuoremmissa sukupolvissa. Esimerkkinä eräs koulutus, Mamk tarjoaa avoimen AMK:n kautta (Tube haltuun!). Ohjaajiksi tulee neljä suomalaista YouTube – tähtitubettajaa. Heidän puffauksensa ko. Koulutuksessa omissa kanavissaan tulee saamaan noin 2 miljoonaa näyttöä!!! Eli some haltuun tarkoittaisi erilaisten some – kanavien haltuunottoa ja käyttökoulutusta. Myös opetusta nettikirjoittamisen maailmaan.”

”Tarvittaisiinko it – puolelta Wordin, Excelin ja PowerPointin käyttökoulutusta. Esimerkiksi: kuinka teet PowerPointilla kiinnostavan esityksen. Lync järjestelmänä ja myös siinä vedettävät esitykset voisi olla kovan luokan juttu. Kuulostaa ”perussetiltä”, mutta ainakin omassa työssäni tarvitsisin juuri noihin apua.”

Työnantajien vastauksista muodostettuja pääteemoja olivat myös *johtaminen ja esimiestyö, talousosaaminen sekä markkinointi ja viestintä*. Myös näihin teemoihin liittyviä asioita tuli esille tutkinnon suorittaneiden vastauksissa.

”...Johtaminen on esimestehtävissä tärkein osa-alue. Uusien johtamismallien sitominen tämän päivän työelämän mukaiseksi on koulutuksen tärkein alue.”

”Metsäpalveluiden kannattavuuslaskenta, ...kustannuslaskenta, kirjanpito, tilinpäätös ja talousjohtaminen, talouden hallinta ja johtaminen”

”Markkinointiviestintää lisää – eri kanavat. Metsäläisistä myyjiksi. Kannattavan (yrittäjyys) liiketoiminnan edellytykset.”

Metsätalousinsinööri (ylempi AMK) tutkintoa pidettiin yleisesti sopivan vaativana, laadukkaana ja monipuolisena kokonaisuutena. Opettajien ja luennoitsijoiden ammattitaitoa, motivaatiota ja innostuneisuutta arvostettiin.

”Koulutus oli erinomainen ja mielestäni erittäin laadukkaasti toteutettu. Matti Kiviniemen lainsäädäntöosuudet olivat todella hyvät. Myös muut opettajat ja asiantuntijat onnistuivat tehtävässään erinomaisesti.”

”...Ulkopuoliset asiantuntijat luennoitsijoina (kaavoitus ja metsälaki) ovat todella mielenkiintoisia, jos heillä on vahva osaaminen...”

Opiskelussa vahvuutena nähtiin vertaisoppiminen, vuorovaikutteiset keskustelut yliammattirajojen ja muun muassa ryhmätyöt eri organisaatioissa työskentelevien kanssa. Hyvänä asiana nähtiin myös vapaus valita eri koulutusohjelmien kursseja.

”Hyvää koulutuksessa oli mm. ryhmätyöt eri organisaatioissa työskentelevien kanssa ja keskustelut, miten eri organisaatioissa toimitaan. Sellaista tiedonvaihtoa voisi olla enemmänkin...”

Opinnäytetyön osuus koko tutkinnon laajuudesta on puolet (30 op). Voisiko ajatella, että opinnäytetyön painoarvoa opintokokonaisuuden sisällössä vähennettäisiin ja tilal-

le otettaisiin laajemmin erilaisia kurssivaihtoehtoja. Tämä asia mietitytti yhtä tutkinnon suorittajaa.

”Opinnäytetyö on liian suuri osa opintokokonaisuutta. Kurssit ovat hyviä, mutta opinnäytetyön yksinäinen puurtaminen ei paljon kehitä!”

Yksi kyselyyn vastanneista kritisoi tutkinnon työelämävastaavuutta ja toivoi opettajien maastoutuvan joskus työelämään ja tutustumaan siellä vallitsevaan arkeen.

”Tutkinnon voisi lakkauttaa. Amk:n omat opettajat voisivat käydä joskus oikeissa töissä. Ovat täysin pihalla oikeasta työelämästä.”

7 TULOSTEN TARKASTELUA

7.1 Metsätalousinsinööri (ylempi AMK) tutkinnon tunnettuudessa parantamisen varaa

Työelämässä paremmin tunnetut metsäalan korkeakoulututkinnot ovat metsätalousinsinööri (AMK) ja maatalous- ja metsätalouden maisteri (MMM). Tilastokeskuksen (2016) mukaan metsätalousinsinööri (ylempi AMK) tutkinnon suorittaneiden lukumäärä on vuoteen 2014 mennessä 71 kpl. Metsätalousinsinööri (ylempi AMK) tutkinto on ollut mukana Mikkelin ammattikorkeakoulun tutkintovaihtoehtona vuodesta 2008 lähtien. Mikkelin ammattikorkeakoulussa tutkinnon suorittaneita on vuoteen 2015 mennessä ollut 42 kpl. Se, että tutkinto on suhteellisen uusi ja tutkinnon suorittaneita ei ole vielä kovin monta, asettaa sille haasteita tunnettuuden ja arvostuksen suhteen, jotta tutkinto saisi vakiintuneen paikan ylempänä korkeakoulututkintona myös metsäalalla.

Ylempien ammattikorkeakoulututkintojen tunnettuudesta on oltu huolissaan niiden syntyajoista lähtien. Esimerkiksi Ojalan ja Aholan (2008) tutkimuksen vastanneista neljäsosa kantoi huolta tutkinnon tunnettuudesta, siitä tiedottamisesta ja tutkinnon vastaanotosta (Ojala & Ahola 2008, 144.) Kiven ja Smedbergin mukaan (2012) jokainen haastateltu työnantaja oli todennut, että suurin heikkous ylempälle ammattikorkeakoulututkinnolle on sen huono tunnettuus (2012, 86.).

Opinnäytetyössä selvisi, että pääosa (97 %) työnantajien edustajista oli kuullut metsätalousinsinööri (ylempi AMK) tutkinnosta. Yli puolet heistä oli kuitenkin sitä mieltä, että tutkinnon yleinen tunnettuus metsäalalla on melko huonoa tai huonoa. Tuloksissa hieman yllättävää oli se, että työnantajien edustajista 60 prosenttia ilmoitti tuntevansa metsätalousinsinööri (ylempi AMK) tutkinnon melko hyvin tai hyvin. Tähän syynä voi olla se, että jo metsäalan työnantajien keskuudessa on jo nyt useampi metsätalousinsinööri (ylempi AMK) tutkinnon suorittanut. Melko huonosti tai huonosti tutkinnon kertoi tuntevansa 40 prosenttia vastaajista, mikä on kuitenkin melko suuri osuus.

Tutkinnon suorittaneiden mukaan tunnettuus on vielä alhaisella tasolla, sillä vastanneista 72 prosenttia oli sitä mieltä, että tutkinnon tunnettuus on melko huonoa tai huonoa.

Kuinka tutkinnon tunnettuutta voitaisiin parantaa? Tähän ei ole varmasti mitään yksiselitteistä ja oikeaa vastausta. Tärkeimpänä keinona on, että Mikkelin ammattikorkeakoulu pyrkii aktiiviseen kanssakäymiseen työelämän kanssa ja tekemään yhdessä mahdollisimman paljon yhteistyötä. Yhteistyön myötä tutkinnon tunnettuus paranee ja metsätalouden liiketoiminnan koulutusohjelman sisältö tulee tulevaisuudessakin vastaamaan niihin osaamistarpeisiin, mitä työelämässä vaaditaan. Tutkinnon suorittaneet ovat itse myös avainasemassa, sillä he toimivat niin sanottuina ”esimerkkityöllistyjinä”, jotka omalla toiminnallaan voivat vaikuttaa tutkinnon tunnettuuden parantumiseen ja sen arvostukseen työelämässä.

7.2 Koulutukseen hakeutumisen syyt ja tutkinnon suorittaneiden tyytyväisyys

Jatkokoulutukseen hakeutumisen syinä on aikuisopiskelijoilla erilaisia tarpeita ja tavoitteita. Näiden samojen asioiden voidaan myöhemmin nähdä ohjaavan myös heidän urakehitystään. Halu saada uusi ja vaativampi työtehtävä tai työpaikka kertoo usein yksilön halusta edetä uralla. Jatkokouluttautumisen tavoitteena ei ole eikä aina tarvitsekaan olla uralla eteneminen. Itsensä kehittäminen, oman osaamisen ja asiantuntijuuden syventäminen voi olla aivan yhtä hyvä ja vahva motiivi opiskella lisää.

Ojalan ja Aholan (2008) tutkimuksessa ensisijaisena koulutukseen hakeutumisen syyinä ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneet kertoivat itsensä kehittämisen ja oman osaamispohjan laajentamisen. Myös uralla eteneminen, uusiin haasteisiin

tarttumisen ja työmarkkina-aseman parantaminen olivat merkittäviä syitä (Ojala & Ahola 2008, 88.)

Kettusen ym. (2013) tutkimuksessa ylempää ammattikorkeakoulu tutkintoa suorittavien tärkeimpinä motiiveina nähtiin niin ikään itsensä kehittäminen ja mahdollisuus päästä kiinnostavimpiin työtehtäviin (Kettunen ym. 2013, 37.)

Metsäalan ylempään ammattikorkeakoulututkinnon suorittamisen motiivit ja tavoitteet ovat aikuisopiskelijoilla saman tyyppisiä kuin muillakin aloilla. Metsätalousinsinööri (ylempi AMK) tutkinnon suorittaneista 13 henkilöä (52 %) ilmoitti, että tärkein syy koulutukseen hakeutumiselle oli halu kehittää ja lisätä oman alan asiantuntijuutta. Heidät voidaan nähdä siis Gallin ja Aholan (2008) jaottelun mukaan *kehittymissuuntautuneiksi*, joille riittää tieto siitä, että he tuntevat kehittyneensä paremmaksi työntekijäksi opiskelemiensa asioiden myötä. Uralla etenemisen halu ja oman työmarkkina-aseman parantaminen ilmeni siinä, että tärkeimmäksi syyksi tutkinnon suorittamiselle 25 prosenttia ilmoitti sen, että tutkinto mahdollistaa hakea ylempää korkeakoulututkintoa vaativaa työtä. Nämä syyt ovat erittäin perusteltuja, koska metsäalan osaamistarpeet muuttuvat ja työelämässä tullaan vaatimaan entistä monipuolisempaa ja syvempää alan osaamista.

Ojala & Ahola (2008, 113.) selvittivät omassa tutkimuksessaan myös ylempään ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneiden tyytyväisyyttä opintoihin. Tutkimuksen perusteella tutkinnon suorittaneet olivat tyytyväisiä, sillä vastanneista hyvän arvostuksen antoi 60 prosenttia ja erinomaisen 10 prosenttia arvioidessaan omia koulutuskokemuksiaan.

Metsätalousinsinööri (ylempi AMK) tutkinnon suorittaneet olivat myös yleisesti erittäin tyytyväisiä opintoihinsa, sillä 92 prosenttia koki tutkinnon parantaneen melko tai erittäin paljon työelämäosaamisen kehittymistä. Tämän lisäksi tyytyväisyydestä kertoo myös se, että suurin osa tutkinnon suorittaneista uskoo tutkinnon vaikuttavan positiivisesti heidän työmarkkina-asemaansa ja lisäävän mahdollisuuksia edetä työuralla. Yhtenä syynä tähän on varmasti se, että koulutusohjelman sisällön kehittämiseen on osallistunut opiskelijoiden lisäksi myös työelämä.

7.3 Metsätalousinsinööri (ylempi AMK) tutkinnon suorittaneiden työura

Ojalan & Aholan (2008) tutkimuksessa selvitettiin, millaisissa työtehtävissä ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneet olivat valmistumisensa jälkeen. Lähes puolet ilmoittivat, että toimivat tutkinnon jälkeen työntekijätason tehtävissä. Kolmannes kertoi työskentelevänsä asiantuntijatehtävissä, noin kymmenen prosenttia johtotehtävissä ja kaksi prosenttia oli ryhtynyt yrittäjäksi (Ojala & Ahola 2008, 72.)

Ojalan ja Aholan (2008) tutkimuksen mukaan työpaikan tai työtehtävien suhteen muutoksia ei ollut tapahtunut siis puolella tutkinnon suorittaneista. Uusia ja haastavampia työtehtäviä kertoi saaneensa 15 % tutkinnon suorittaneista. Heistä 60 % kertoi saaneensa uuden tehtävän ylemmän amk – tutkinnon ansiosta. (Ojala & Ahola, 15, 17, 32.)

Metsätalousinsinööri (ylempi AMK) tutkinnon suorittaneista yli puolet ilmoittivat työskentelevänsä asiantuntija-/toimihenkilötehtävissä. Johto- ja päällikkötehtävissä ilmoitti toimivansa 32 prosenttia ja yrittäjänä 12 prosenttia vastaajista.

Tutkinnon suorittaneista 44 prosenttia ilmoitti tekevänsä vaatimuksiltaan samanlaisia töitä kuin ennen tutkintoa. Vaativampia työtehtäviä tutkinnon suorittamisen jälkeen kertoi tekevän kuitenkin yli puolet (56 %) vastaajista. Tämän perusteella voidaan ajatella, että tutkinnolla on ollut positiivinen vaikutus joka toisen kohdalla, vaikka tutkinnon suoraa vaikutusta vaativampien tehtävien saamisessa ei selvitetty.

7.4 Metsätalouden liiketoiminnan koulutusohjelman kehittäminen

Ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot kuuluvat kansallisessa ja eurooppalaisessa tutkintojen (EQF) viitekehyksessä tasoon 7, mikä edellyttää pitkälle erikoistunutta työ- tai opintoalan huippuosaamista ja mitä käytetään itsenäisen ajattelun ja/tai tutkimuksen perustana (Rauhala 2012, 19.).

Metsätalouden liiketoiminnan koulutusohjelman tavoitteena on tarjota opiskelijoilleen sellaista osaamista, mitä metsäalan vaativissa asiantuntijatehtävissä vaaditaan. Tällä hetkellä Mikkelin ammattikorkeakoulussa metsätalousinsinööri ylempi ammattikorkeakoulututkinto rakentuu neljän ydinosaamisen ympärille, jotka ovat markkinointi-

viestintä, metsäpalveluiden kehittäminen, johtamisen ja esimiestyön kehittäminen sekä myynnin johtaminen (MAMK, metsätalouden liiketoiminta, koulutusohjelman osaamiskartta 2015-2016)

Työnantajien edustajille ja tutkinnon suorittaneille suunnatuissa kyselyissä haluttiin selvittää myös, mitä metsätalouden liiketoiminnan osa-alueita tulisi tutkinnossa painottaa. Mielipiteitä avoimiin kysymyksiin tuli hyvin, sillä työnantajien edustajista vastauksen antoi 46 ja tutkinnon suorittaneista 13 henkilöä. Työnantajien edustajien vastausten perusteella muodostettiin viisi pääteemaa, joiden alle kaikki vastaukset pystyttiin jakamaan. Nämä viisi pääteemaa *substanssiosaaminen, talousosaaminen, markkinointi- ja viestintäosaaminen, johtamisosaaminen sekä palvelu- ja myyntiosaaminen* ovat niitä osa-alueita, joita työnantajien edustajien mielestä metsätalouden liiketoiminnan koulutusohjelmassa tulisi painottaa. Samojen teemojen alle voitiin sijoittaa myös tutkinnon suorittaneiden vastaukset.

Substanssiosaamiseen liittyvissä vastauksissa tuli esiin perustaitoja kuten puukaupallinen osaaminen, bioenergiaosaaminen ja metsänhoidon osaaminen. Nämä ovat taitoja, joiden opetuksen pitää painottua ammattikorkeakoulututkintoon. Ylemmässä ammattikorkeakoulututkinnossa voitaisiin keskittyä substanssiosaamiseen syventävän osaamisen näkökulmasta. Tällaista osaamista on esimerkiksi metsäalaaan liittyvän lainsäädännön, metsänkäytönkäytön rajoituksien ja metsäverotuksen opiskeleminen. Tällaisia opintokokonaisuuksia on metsätalouden liiketoiminnan koulutusohjelmassa aikaisemmin ollutkin. Myös tieto- ja viestintäteknologian osaaminen syventäviltä osin voisi olla myös vaihtoehto sisältöön, sillä asia tuli esiin molempien ryhmien vastauksissa.

Talousosaaminen nousi vahvasti esiin työnantajien vastauksissa, koska se antaa perustan kannattavalle ja tehokkaalle liiketoiminnalle. Ilman hyvää talousosaamista ei mikään yritys pärjää kilpailuilla markkinoilla. Talousosaamiseen liittyen tuli vastauksissa esille esimerkiksi talousseurannan perusteet, tuotantoketjun kustannustietoisuus, kannattavuuslaskelmat ja ennusteiden tekeminen. Nämä ovat taitoja, joita jokaisen työelämässä toimijan olisi hyvä ottaa huomioon omassa toiminnassa. Tämä on yksi tutkimuksen tärkeimmistä huomioista, sillä tällaista talousosaamiseen liittyvää opintokokonaisuutta ei metsätalouden liiketoiminnan koulutusohjelmassa ole. Opintokokonai-

suus voisi olla esimerkiksi jonkinlainen laskentatoimen/johdon laskentatoimen peruskurssi, missä käsiteltäisiin laskentatoimen keskeiset osa-alueet.

Markkinointi- ja viestintäosaaminen sisältyy jo metsätalouden liiketoiminnan koulutusohjelmaan, mikä on hyvä asia, sillä se nousi sekä työnantajien että tutkinnon suorittaneiden vastauksissa yhdeksi pääteemaksi. Yhtenä merkille pantavana asiana voi markkinoinnissa nostaa uusien viestintäkanavien käytön ja niiden hyödyntämisen, mikä kannattaa huomioida mahdollisuuksien mukaan markkinointiviestinnän opintokokonaisuuden sisällön suunnittelussa.

Johtamisosaaminen on ollut metsätalouden liiketoiminnan sisällössä alusta alkaen ja se on mielestäni tärkeää sisällössä myös säilyttää, sillä se nousi talousosaamisen lisäksi useimmin esiintyneeksi aihealueeksi molempien ryhmien vastauksissa. Työnantajien edustajien vastauksissa esiintyi henkilöjohtamisen lisäksi sellaisia johtamisen aihealueita kuten talusjohtaminen ja kyky johtaa toimenpidesuunnitelmia (SWOT & TOWS).

Palvelu- ja myyntiosaaminen esiintyi etenkin työnantajien edustajien vastauksissa, joista voi päätellä, että metsäalalla pitää omaksua uudenlainen ja vahvempi palvelukulttuuri. Palvelukulttuurissa perusosaamisena vaaditaan asiakas- ja myyntitaitojen hallitsemisen lisäksi niin sanottua myyntitapahtuman loppuunsaattamista eli ”myynnin klousaamista”. Palvelukulttuuriin liittyen vastauksissa esiin nousivat myös erilaiset tavat myynnin segmentointiin ja myynnin seuraamiseen. Metsäpalveluiden kehittämisen opintokokonaisuus on tätä pääteemaa ajatellen varmasti perusteltua säilyttää yhtenä osana metsätalouden liiketoiminnan koulutusohjelmaa, sillä esimerkiksi metsänomistajarakenteen muutos edellyttää palveluilta uudenlaista kykyä muuntautua ja kehittyä.

LÄHTEET

Cedefop 2009. Terminology of European education and training policy. Selection of 100 key terms. WWW-dokumentti.
http://www.cedefop.europa.eu/EN/Files/4064_en.pdf. Ei päivitystietoja. Luettu 16.3.2016.

Ekonen, M. 2007. Moninaiset urat – Narratiivinen tutkimus naisjohtajien urakehityksestä. WWW-dokumentti.
https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/18527/URN_NBN_fi_jyu-200801291112.pdf?sequence=1. Ei päivitystietoja. Luettu 24.3.2016

Galli L. & Ahola S. 2010. Elinikäiset oppijat lähikuvassa – Kokemuksia ja näkemyksiä ylemmistä ammattikorkeakoulututkinnoista.

Grönroos, C. 2000. Nyt kilpaillaan palveluilla. Porvoo: WS Bookwell Oy.

Grönroos, C. 2001. Palveluiden johtaminen ja markkinointi. Porvoo: WS Bookwell Oy.

Gustafsson, S. 2015. Kilpailijayhteistyö suomalaisten korkeakoulujen kansainvälisessä markkinoinnissa. WWW-dokumentti:
<https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/113545/graduTSE2015Gustafsson.pdf?sequence=2>. Ei päivitystietoja. Luettu 24.3.2016.

Hirsjärvi, S., Remes P. & Sajavaara P. 2015. Tutki ja kirjoita. Porvoo: Bookwell Oy.

Junkkari, T. 2001. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Karjalainen, S. Ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot Suomen koulutus- ja innovaatiojärjestelmän kehittämisessä – opetusministeriön kehittämislinjaukset. Teoksessa Levonen J. (toim.) 2007. Ylempi ammattikorkeakoulututkinto – Työelämäläheistä asiantuntemusta kehittämissä. Hämeenlinna: Hämeen ammattikorkeakoulu.

Kettunen H., Pulkkinen S. & Saari 2013. Ammattikorkeakoulujen aikuisopiskelijat. Tampere: Kirjapaino Hermes.

Kivi, S & Smedberg, N. 2012. Triangulaatiotutkimus: ylempi tradenomi (yamk) työelämässä. Sähköinen dokumentti:
http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/54052/Triangulaatiotutkimus_Kivi_Smedberg_2013.pdf?sequence=1. Luettu 9.3.2016.

KMO:n määräaikainen työryhmä 2011. Yritysten ja alan organisaatioiden tarpeet koulutuksen kehittämiseksi 2012 - 2015. WWW-dokumentti. <http://docplayer.fi/6101821-Kmo-n-maaraaikainen-tyoryhma-yritysten-ja-alan-organisaatioiden-tarpeet-koulutuksen-kehittamiseksi-2012-2015.html>. Ei päivitystietoja. Luettu 9.3.2016

Kuusela, H. 1998. Markkinoinnin haaste. Porvoo: WSOY – Kirjapainoyksikkö.

Levonen J. (toim.) 2007. Ylempi ammattikorkeakoulututkinto – Työelämäläheistä asiantuntemusta kehittämissä. Hämeenlinna: Hämeen ammattikorkeakoulu.

- Lehtinen, U. & Niinimäki, S. 2005. Asiantuntijapalvelut – tuotteistamisen ja markkinoinnin suunnittelu. Helsinki: WSOY.
- Lämsä A. & Uusitalo 2002. Palvelujen markkinointi esimiestyön haasteena. Helsinki: Edita Prima Oy.
- MAMK 2016. Koulutusohjelman osaamiskartta. Metsätalouden liiketoiminnankoulutus (ylempi AMK). WWW-dokumentti.
https://soleops.mamk.fi/opsnet/disp/fi/ops_VuosTeemMat/tab/tab/back?stack=pop. Ei päivitystietoja. Luettu 12.3.2016.
- Maijala H. & Levonen J. (toim.) 2008. Ylempi ammattikorkeakoulututkinto – Osamisen ennakointi ja tulevaisuuden haasteet. Hämeenlinna: Hämeen ammattikorkeakoulu.
- Maa- ja metsätalousministeriö 2015. Kansallinen metsästrategia 2025 – Valioneuvoston periaatepäätös 12.2.2015. WWW-dokumentti.
<http://mmm.fi/documents/1410837/1504826/Kansallinen+metsästrategia+2025/c8454e55-b45c-4b8b-a010-065b38a22423>. Ei päivitystietoja. Luettu 9.3.2016.
- Naumanen, P. 2002. Koulutuksella kilpailukykyä – Koulutuksen yhteys miesten ja naisten työllisyyteen ja työn sisältöön. Turku: Painosalama Oy.
- Ojala K. & Ahola S. 2009. Ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot työmarkkinoilla – valmistuneiden kokemukset ja koulutuksen vaikuttavuus. Projektin väliraportti 03/09. WWW-dokumentti. <http://ruse.utu.fi/pdfrepo/YAMKvaliraportti.pdf>. Ei päivitystietoja. Luettu 11.3.2016.
- Ojala K. & Ahola S. 2008. Ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot – Kokeilusta kokemuksiin. Turku: Uniprint.
- Opetussuunnitelmat: Mikkelin ammattikorkeakoulu 2015-2016. WWW-dokumentti.
https://soleops.mamk.fi/opsnet/disp/fi/ops_KoulOhjSel/tab/tab/sea?lukuvuosi=4586248&ryhmyttyp=3&koulohj_id=5928730&stack=push. Ei päivitystietoja. Luettu 9.3.2016.
- Opetus- ja kulttuuriministeriö 2015. Elinikäisen oppimisen neuvosto. WWW-dokumentti.
http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/aikuiskoulutus_ja_vapaa_sivistystyoe/elinikaaisenoppimisenneuvosto/?lang=fi. Ei päivitystietoja. Luettu 11.3.2016.
- Opetus- ja kulttuuriministeriö. Aikuiskoulutus. WWW-dokumentti.
http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/aikuiskoulutus_ja_vapaa_sivistystyoe/index.html?lang=fi. Ei päivitystietoja. Luettu 11.3.2016.
- Pakkala, P. & Mäntylä, J. 2007. Metsätalouden liiketoiminnan koulutusohjelma. Luonnos koulutusohjelmaksi 19.12.2007.
- Rauhala, P. 2007. Ylempien ammattikorkeakoulututkintojen korkeakoulupoliittinen rooli. Teoksessa Levonen J. (toim.) 2007. Ylempi ammattikorkeakoulututkinto – Työelämäläheistä asiantuntemusta kehittämässä. Saarijärvi: Saarijärven Offset Oy.

- Rauhala, P. 2012. Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon laadun kehittäminen. Teoksessa Töytäri, A. (toim.) Kehittyvä YAMK – Työelämää. Tampere: Tammerprint Oy.
- Saarikangas, H. 2003. Onnistuneen jatkotutkinnon metsästys. Teoksessa Okkonen, E. (toim.) Ammattikorkeakoulun jatkotutkinto – lähtökohdat ja haasteet. OffsetKolmio: Hämeenlinna.
- Saarikangas, H. 2005. Ylempi ammattikorkeakoulututkinto osana insinöörin elinikäistä oppimista ja työuralla kehittymistä. Teoksessa Okkonen, E. (toim.) Ammattikorkeakoulun jatkotutkinto – tulokset ja tulevaisuus. OffsetKolmio: Hämeenlinna.
- Sipilä, J. 1996. Asiantuntijapalvelujen tuotteistaminen. Helsinki: WSOY.
- Sipilä, J. 1999. Asiantuntijapalveluiden markkinointi. Porvoo: WSOY – Kirjapainoyksikkö.
- Silius, K. 2005. Sisällönanalyysi. WWW-dokumentti.
http://matwww.ee.tut.fi/hmopetus/hmjatkosems04/liitteet/JOS_hypermedia_Silius150405.pdf. Ei päivitystietoja. Luettu 28.3.2016
- Tilastokeskus 2012. Aikuiskoulutustutkimus. WWW-dokumentti.
http://www.stat.fi/til/aku/2012/01/aku_2012_01_2013-06-13_kat_001_fi.html. Ei päivitystietoja. Luettu 11.3.2016.
- Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakouluista 1129/2104. Finlex.
- Valtioneuvoston asetus elinikäisen oppimisen neuvostosta 340/2009. Finlex.
- Valtonen, M. 2014. Korkeakoulujen harhaanjohtava markkinointi käy kalliiksi nuorelle ja yhteiskunnalle. WWW-dokumentti. <http://www.stk.fi/2014/03/13/stk-opiskelijoiden-puheenjohtaja-mikko-valtonen-korkeakoulujen-harhaanjohtava-markkinointi-kay-kalliiksi-nuorelle-ja-yhteiskunnalle/>. Ei päivitystietoja. Luettu 22.3.2016.
- Vilka, H. 2014. Tutki ja mittaa. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Wrange K, Tiainen A. & Talkkari A. 2014. Ylemmän amk – tutkinnon vaikutus urakehitykseen ja palkkaukseen. AMK-Lehti // UAS Journal. Journal of Finnish Universities of Applied Sciences N:o 4/2014. Sähköinen dokumentti:
<http://uasjournal.fi/index.php/uasj/article/view/1638/1562>. Ei päivitystietoja. Luettu 16.3.2016.

LIITTEET

LIITE 1.

Työnantajien kyselylomake (1/1)

KYSELY TYÖNANTAJILLE

1. Edustamani työnantajataho

- Metsäteollisuus
- Metsänhoitoyhdistys
- Valtio, julkinen sektori
- Yksityinen yritys

2. Koulutustaustani

- Toisen asteen tutkinto
- Ammattikorkeakoulututkinto
- Ylempi ammattikorkeakoulututkinto
- Maisteritutkinto
- Tohtori- ja lisensiaattitutkinto
- Jokin muu, mikä

3. Tehtävätasoni

- Johtotehtävät
- Päällikkötehtävät
- Asiantuntija- / toimihenkilötehtävät
- Jokin muu, mikä?

4. Tehtävänimikkeeni

5. Oletteko aikaisemmin kuullut metsätalousinsinööri (ylempi AMK) tutkinnosta?

- Kyllä
- En

6. Kuinka hyvin tunnette metsätalousinsinööri (ylempi AMK) tutkinnon?

- Huonosti
- Melko huonosti
- Melko hyvin
- Hyvin

7. Kuinka hyvin metsätalousinsinööri (ylempi AMK) tutkinto on mielestänne tunnettu metsäalalla?

- Huonosti
- Melko huonosti
- Melko hyvin
- Hyvin

8. Tiesittekö, että ylempi amk - tutkinto vastaa laajuudeltaan ylempää korkeakoulututkintoa?

- Kyllä
- En

9. Mikkelin ammattikorkeakoulun metsätalousinsinööri ylempi amk-tutkinto keskittyy metsätalouden liiketoimintaosaamiseen. Tutkintoa edelleen kehittäessä, mitä liiketoiminnan osa-alueita pitäisi tutkinnossa painottaa?

LIITE 2.

Tutkinnon suorittaneiden kyselylomake (1/4)

METSÄTALOUSINSINÖÖRI (YLEMPI AMK) TUTKINNON SUORITTANEET

TAUTATIEDOT

1. Sukupuoli

- Nainen
- Mies

2. Ikäsi

__ vuotta

3. Metsäalan työkokemus aloittaessasi opinnot

__ vuotta

4. Asuinpaikka

- Uusimaa
- Varsinais-Suomi
- Satakunta
- Kanta-Häme
- Pirkanmaa
- Päijät-Häme
- Kymenlaakso
- Etelä-Karjala
- Etelä-Savo
- Pohjois-Savo
- Pohjois-Karjala
- Keski-Suomi
- Pohjois-Pohjanmaa
- Keski-Pohjanmaa
- Etelä-Pohjanmaa
- Pohjanmaa
- Kainuu
- Lappi
- Ahvenanmaa

NYKYINEN TYÖTILANNE JA TYÖTEHTÄVÄ

5. Nykyinen työtilanteeni

- Toissä päätoimisesti metsäalalla
- Toissä osa-aikaisesti metsäalalla
- Yrittäjänä / ammatinharjoittajana metsäalalla
- Päätoimisena opiskelijana
- Äitiys-, isyys-, vuorottelu tms. vapaalla
- Työttömänä työnhakijana
- Työskentelen aivan muulla alalla, millä?

LIITE 2.

Tutkinnon suorittaneiden kyselylomake (2/4)

6. Tehtävänimikkeeni

7. Työnantajataho, jolla työskentelen

- Metsäteollisuus
- Metsähallitus
- Metsänhoitoyhdistys
- Metsäkeskus
- Oma yritys
- Kunta/kuntayhtymä
- Järjestö, seurakunta, säätiö tms.
- Pankkiala
- En ole töissä
- Jokin muu, mikä?

8. Tehtävätasoni

- Johtotehtävät
- Päällikkötehtävät
- Asiantuntija-/toimihenkilötehtävät
- Jokin muu, mikä?
- En ole töissä

9. Työtehtäväni pääasiallinen sisältö (**voit valita useamman vaihtoehdon**)

- Puunoston ja/tai metsäpalveluiden johtaminen
- Puunosto ja metsäpalveluiden myynti
- Puunkorjuu ja kuljetus
- Metsänhoitotöiden toteutus
- Metsäsuunnittelu, metsäteiden rakennus ja ojitus
- Metsäpalveluiden myynti yrittäjänä
- Muut asiantuntijatehtävät (esim. LKV, SPV)
- Ympäristöasioiden hoito
- Markkinointi ja asiakaspalvelu
- Opetus ja koulutus
- Metsänhoitoyhdistys
- Sähköisten metsäpalveluiden ylläpito ja kehitys
- Metsäteollisuustuotteiden myynti
- Tuotekehitys ja suunnittelutehtävät
- Pankki- ja rahoitustehtävät
- Järjestö-/yhdistystoiminta
- Jokin muu, mikä?
- En ole töissä

TYÖELÄMÄ JA METSÄTALOUSINSINÖÖRI (YLEMPI AMK) TUTKINTO

10. Kuinka hyvin MTI ylempi amk – tutkinto on mielestäsi työelämässä tunnettu?

- Huonosti
- Melko huonosti
- Melko hyvin
- Hyvin

LIITE 2.

Tutkinnon suorittaneiden kyselylomake (3/4)

11. Tärkeimmät syyt, miksi suoritit MTI ylemmän amk – tutkinnon?
(1=tärkein syy, 2=toiseksi tärkein syy, 3=kolmanneksi tärkein syy)

Uskon tutkinnon parantavan urakehitystäni	1	2	3
Uskon tutkinnon nostavan palkkaani	1	2	3
Tutkinnon opiskelu kehitti ja lisäsi oman alan asiantuntijuuttani	1	2	3
Uskon tutkinnon myötä saavani vaativampia työtehtäviä	1	2	3
Uskon tutkinnon lisäävän työpaikkamahdollisuuksiani	1	2	3
Tutkinnon opiskelu toi vaihtelua työelämän rinnalle	1	2	3
Tutkinto mahdollistaa hakea ylempää korkeaa	1	2	3
Koulututkintoa vaativaa työtä	1	2	3
Muu syy, mikä?	1	2	3

12. Tyytyväisyyteni MTI ylempään amk – tutkintoon työelämäosaamisen kehittymisen suhteen?

- Erittäin tyytymätön
- Melko tyytymätön
- Melko tyytyväinen
- Erittäin tyytyväinen

13. Työssäoloni MTI ylemmän amk – tutkinnon jälkeen

- Sama työnantaja ja vaatimuksiltaan samat työtehtävät kuin ennen tutkinnon suorittamista
- Sama työnantaja, mutta vaativammat työtehtävät kuin ennen tutkinnon suorittamista
- Olen vaihtanut työnantajaa ja teen vaatimuksiltaan samanlaisia työtehtäviä kuin ennen tutkinnon suorittamista
- Olen vaihtanut työnantajaa ja teen vaativampia työtehtäviä kuin ennen tutkinnon suorittamista

14. Nykyinen työni on mielenkiintoista ja haastavaa

- Täysin eri mieltä
- Melko eri mieltä
- Melko samaa mieltä
- Täysin samaa mieltä
- En ole töissä

LIITE 2.

Tutkinnon suorittaneiden kyselylomake (3/4)

15. Oletko hakenut valmistumisesi jälkeen työtä, jossa vaatimuksena on ollut ylempi korkeakoulututkinto?

- En ole hakenut
- Olen hakenut, mutta en tullut valituksi
- Olen hakenut ja tulin valituksi

16. Uskon, että MTI ylempi amk – tutkinto vaikuttaa positiivisesti työmarkkina-asemaani ja lisää mahdollisuuksia edetä työuralla

- Täysin eri mieltä
- Melko eri mieltä
- Melko samaa mieltä
- Täysin samaa mieltä
- En osaa sanoa

17. Työelämässä on tarvetta MTI ylempään amk – tutkinnon suorittaneille

- Täysin eri mieltä
- Melko eri mieltä
- Melko samaa mieltä
- Täysin samaa mieltä
- En osaa sanoa

METSÄTALOUSINSINÖÖRI (YLEMPI AMK) TUTKINNON KEHITTÄMINEN JA JATKO-OPINNOT

18. Mistä tutkinnon osa-alueesta on ollut sinulle eniten hyötyä työelämässä?

Tämä kysymys noudattaa silloista, opintojesi mukaista opetussuunnitelmaa. Nykyisin opetussuunnitelma poikkeaa osin aiemmasta

(1=ei lainkaan, 2=jonkin verran, 3=melko paljon, 4=paljon)

Markkinointiviestintä	1	2	3	4
Metsäpalveluiden kehittäminen	1	2	3	4
Johtaminen ja esimiestyön kehittäminen	1	2	3	4
Metsäalan lakiosaaminen (puukauppa ja hakkuu, tiet ja kulkuyhteydet)	1	2	3	4
Metsänkäytön rajoitukset (metsä-, vesi- ja luonnonsuojelu)	1	2	3	4
Tutkimus- ja kehitystyö	1	2	3	4
Venäjä liiketoimintaympäristönä	1	2	3	4
Opinnäytetyö	1	2	3	4
Toisen koulutusohjelman kurssi, mikä?	1	2	3	4

LIITE 2.

Tutkinnon suorittaneiden kyselylomake (4/4)

19. Mikkelin ammattikorkeakoulun MTI ylempi amk – tutkinto keskittyy metsätalouden liiketoimintaosaamiseen. Tutkintoa edelleen kehittäessä, mitä liiketoiminnan osa-alueita pitäisi sisällyttää tutkintoon?

20. Arvioi saamaasi koulutusta kokonaisuutena. Mikä on ollut koulutuksessa erityisen hyvää ja missä olisi vielä kehitettävää?

LIITE 3.

Kyselyn saatekirje

Arvoisa vastaanottaja,

Olen suorittamassa metsätalousinsinöörin ylempää ammattikorkeakoulututkintoa Mikkelin ammattikorkeakoulussa. Tutkintoon liittyen teen opinnäytetyönäni tutkimuksen, jonka tavoitteena on selvittää, kuinka hyvin metsätalousinsinöörin ylempi amk - tutkinto on tunnettu työelämässä ja kuinka tutkinnon suorittaneet ovat sijoittuneet työelämään. Tutkimuksessa saatua tietoa hyödynnetään Mikkelin ammattikorkeakoulun metsätalouden liiketoiminnan koulutusohjelman kehittämisessä.

Toivon, että Teillä olisi hetki aikaa ja ehtisitte osallistua kyselyyn. Vastaaminen kestää noin 5 minuuttia. Kaikkien kyselyyn vastanneiden kesken arvotaan S-ryhmän lahjakortteja.

Kaikki vastaukset käsitellään anonymisti eikä kyselyyn vastanneita voida tunnistaa.

Alla olevasta linkistä pääsette suoraan kyselyyn:

<https://www.webropolsurveys.com/S/CDE7DA5278D86456.par>

Toivon, että vastaisitte kyselyyn 31.3. mennessä.

Lisätietoja:

Perttu Pajunen

Metsätalousinsinööri (AMK)

050 – 546 7516, perttu.pajunen@edu.mamk.fi

Metsätalousinsinööri (ylempi AMK) – tutkinto on 60 opintopisteen laajuinen ylempi korkeakoulututkinto. Opintojen edellytyksenä on jo suoritettu ammattikorkeakoulututkinto sekä vähintään kolmen vuoden työkokemus alalta tutkinnon suorittamisen jälkeen. Mikkelin ammattikorkeakoulussa koulutus keskittyy metsätalouden liiketoimintaosaamiseen.

